P

Cena numeru 15 groszy

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ILUSTROWANA

Dzisiejszy numer zawiera 12 stron

REPUBLIKA

ROK XVII. | ŁÓDŹ, WTOREK, 23 MAJA 1939 ROKU. | CENA NUMERU 15 GROSZY. | № 141

Senat gdański wycofuje się

Polscy inspektorzy celni wrócili do Kalthof.—Senat gdański udzielił im gwarancji całkowitego bezpieczeństwa

Warszawski korespondent „Republiki" (W.B.) telefonuje:

W warszawskich kołach politycznych jedynym tematem rozmów dnia dzisiejszego były oczywiście znane zajścia w Kalthof pod Gdańskiem.

W godzinach wieczornych przeważały nastroje zdecydowanie uspokajające, a to na skutek nadeszłych z Gdańska wiadomości

O ZDECYDOWANIE USTĘPLIWYM STANOWISKU SENATU W. M. GDAŃSKA, A GŁÓWNIE PREZYDENTA GREISERA.

Silna i stanowcza reakcja Polski wywołała mianowicie zamierzony skutek. Czynniki miarodajne w Gdańsku zrozumiały jak bardzo poważnie traktowane są przez stronę polską zajścia w Kalthof i zdecydowały się na

UDZIELENIE ZAPEWNIENIA CAŁKOWITEGO BEZPIECZEŃSTWA DLA POLSKICH INSPEKTORÓW CELNYCH, KTÓRZY NA SKUTEK UZYSKANIA GWARANCJI POWRÓCILI DO KALTHOF I OBJĘLI URZĘDOWANIE.

Senat gdański oświadczył wyraźnie, iż polskim inspektorom celnym zapewnia całkowicie bezpieczeństwo. Wobec tego — zdaniem warszawskich kół miarodajnych — sprawa zajść w Kalthof jest na drodze do zupełnego załatwienia.

Incydent miał charakter — jak widać — czysto lokalny, jednakże wobec tego, że nie był incydentem całkowicie odosobnionym, wskazana jest w dalszym ciągu czujność i pilne baczenie na ruchy niektórych nieodpowiedzialnych elementów w Gdańsku.

Paryż, 22 maja.

(PAT) Wiadomości o incydentach gdańskich wywołały w Paryżu duże wrażenie i szerokie echo na łamach prasy paryskiej. Dzienniki paryskie jednomyślnie podkreślają w tytułach prowokacyjny charakter tych wydarzeń, zawinionych przez hitlerowców gdańskich.

„La Republique", podkreślając w tytule, że

ATAK NA POSTERUNEK STRAŻY CELNEJ POLSKIEJ BYŁ ZAINSPIROWANY PRZEZ NARODOWYCH SOCJALISTÓW GDAŃSKICH,

zamieszcza jednocześnie artykuł swej redaktorki dyplomatycznej, p. Bricon, która pisze, że incydenty mnożą się od dwóch dni na pograniczu terytorium gdańskiego. Tłumy, które demonstrują na tym terytorium, znajdują się pod dowództwem kierowników sekcji szturmowych, co pozwala wątpić o spontaniczności całej akcji. Incydenty te mają znaczenie symboliczne.

Atakując posterunek straży celnej, narodowi socjaliści w Gdańsku naruszają jedną z podstawowych prerogatyw Polski w Gdańsku, t. zn. kontrolę celną przyznaną Polsce przez traktaty.

Trzeba sobie zatym zadać pytanie, czy nie są one wyrazem zmontowania szerszego konfliktu.

„Paris Soir" charakteryzuje tło incydentu w Kalthofie, podkreślając, że wina spada w danym wypadku na przybyłych z zewnątrz podżegaczy, którzy przyczynili się do zaostrzenia stosunków na terenie W. Miasta.

Berlin, 22 maja.

(PAT) „Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz" ogłasza artykuł omawiający incydent w Kalthof. Przytacza on znane argumenty niemieckie i stara się dowieść, że spokojna ludność w Kalthof manifestowała przed domem polskich inspektorów celnych, niezadowolona z rewidowania „niemieckich kobiet i dziewcząt" przy przekraczaniu granicy między Gdańskiem, a Prusami Wschodnimi. Artykuł uskarża się, że prasa zachodnio-europejska nazywa zabitego napastnika, znanym zamachowcem i daje posłuch doniesieniom z Polski, pomijając milczeniem wiadomości Niemieckiego Biura Informacyjnego.

Po dłuższych wywodach „D. D. P. K." dochodzi do wniosku, że zabicie na pastnika Gruebnera przez szofera polskiego demaskuje prowadzoną przez Anglię politykę okrążenia.

Berlińskie pisma popołudniowe informują na dalszych miejscach o wydarzeniach gdańskich, tendencyjnie oświetlając ich przebieg. W dalszym ciągu usiłują one odpowiedzialność za wypadki przerzucić na polskich inspektorów celnych oraz na szofera samochodu, którym jechał zastępca komisarza generalnego R. P.

Anglicy o napadzie na polskich urzędników

Prasa londyńska podkreśla, że Gdańsk musi pozostać Wolnym Miastem

Sztokholm, 22 maja.

(Pat) — Cała prasa szwedzka zamieszcza obszerne depesze w sprawie ostatnich wydarzeń w Gdańsku, podkreślając w tytułach sztuczność rozdmuchiwanych przez agitatorów partyjnych niepokojów w Gdańsku i prowokacyjny charakter napadu na dom polskich inspektorów celnych.

Londyn, 22 maja.

(Pat) — „Times" w artykule wstępnym przypomina, że system ustanowiony na obszarze Gdańska po wojnie funkcjonował na ogół dobrze i należy sobie jasno uświadomić, że obecne trudności spowodowane są wyłącznie dążeniem jednej ze stron uzyskania bezwzględnego posiadania miasta i całego obszaru. Właściwe przeznaczenie kupców Gdańska polega na tym, że są oni pośrednikami. Są oni narodowości niemieckiej, ale obsługują przeważnie polskie zaplecze. Ci, którzy sporządzali pokój w r. 1919, podkreśla dziennik, postępowali przeto zgodnie z zasadą fair play, ze zdrowym rozsądkiem i tradycją, gdy czynili z Gdańska i jego okolicy, Wolne Miasto, przywracając statut, który Gdańsk przez długi czas de facto posiadał.

Londyn, 22 maja.

(Pat) — „Manchester Guardian" omawiając incydent na granicy gdańskiej, pisze, że cała ta sprawa została sztucznie wywołana przez agitatorów partyjnych. „Niezorganizowany motłoch" nie nosi zazwyczaj mundurów — pisze z ironią dziennik, ani też, jeśli pragnie on zdemolować coś, nie wędruje kilka mil za miasto w poszukiwaniu nad granicą urzędu celnego.

Podpisanie sojuszu włosko-niemieckiego

Tajne klauzule wojskowe. — Berlin nie będzie mógł wypowiedzieć wojny bez zgody Rzymu

Berlin, 22 maja.

(United Press). Dziś został podpisany sojusz włosko-niemiecki. O godzinie 11-ej przybył do gmachu urzędu kanclerskiego min. Ciano. Marszałek Goering o godz. 11.03 wprowadził min. Ciano do sali ambasadorów. Na środku sali stał wielki stół, obok którego ustawiono szereg foteli. Po 3 minutach, zjawił się Hitler w otoczeniu adjutantów. Po krótkim przywitaniu, Hitler i ministrowie zasiedli przy stole. Ribbentrop zwrócił się do Hitlera z zapytaniem,

CZY ZGADZA SIĄ NA PODPISANIE UKŁADU.

Hitler skinął głową, poczym Ribbentrop i Ciano podpisali leżące przed nimi dokumenty, dokładnie o godz. 11.07.

Za podpisującymi stali generałowie: Keitel i Brauchitsch oraz głównodowodzący floty niemieckiej admirał Raeder. Na Wilhelmsplatz zebrał się tymczasem tłum ludzi, przyglądających się zajeżdżającym samochodom i fasadzie urzędu kanclerskiego, bogato ozdobionej flagami niemieckimi i włoskimi.

Po podpisaniu układu, Hitler podszedł do ministra Ciano i udekorował go najwyższym odznaczeniem niemieckim t. j. wielkim złotym krzyżem orderu orła.

Podczas podpisywania układu, prócz wyżej wymienionych obecni byli na sali: szef sztabu generalnego włoskiego gen. Pariani, wyższy urzędnicy niemieckiego urzędu spraw zagranicznych, sztab ministra Ciano, adjutanci Hitlera i oddział gwardii przybocznej.

Na sali pełno było różnorodnych mundurów, a na piersiach uczestników tego aktu widniały całe szeregi orderów, co nadawało mu charakter teatralny.

Przyjaciel Hitlera, fotograf Hoffman, noszący tytuł naczelnego fotografa prasowego Rzeszy Niemieckiej,

SPORZĄDZIŁ ZDJĘCIE HITLERA,

GDY PRZYGLĄDA ON SIĘ SCENIE PODPISYWANIA UKŁADU Z POWAŻNĄ, NIEMAL PONURĄ MINĄ.

Gdy podpisy były już złożone, Ribbentrop stanął na baczność i w stylu wojskowym zameldował Hitlerowi, że sojusz włosko-niemiecki jest podpisany. Po odebraniu meldunku, Hitler podał rękę Ribbentropowi, poczem podszedł do ministra Ciano, wziął jego rękę w obie dłonie i uściskał ją kilkakrotnie, wpatrując się z uwagą w oczy włoskiego ministra spraw zagranicznych. Scena ta trwała przez całą minutę. Minister Ciano za każdym

(Ciąg dalszy na str. 2-ej).

TEKST PAKTU WŁOSKO-NIEMIECKIEGO

Został on zawarty na okres 10 lat. — Wzajemna pomoc wojskowa

(Dokończenie).

uściskiem dłoni uśmiechał się i zwracał twarz ku objektywom fotograficznym. Natomiast

HITLER PRZEZ CAŁY CZAS ANI RAZU SIĘ NIE UŚMIECHNĄŁ.

Akt podpisania wyreżyserowany był starannie, tak by nadać mu cechy jaknajbardziej uroczyste. Wszystko odbyło się w sposób pełen pompy i przepychu.

Londyn, 22 maja.

„Daily Express" donosi, że sojusz niemiecko-włoski posiada dwa tajne punkty.

Jednym z nich jest klauzula, według której

ŻADEN Z KONTRAHENTÓW NIE MOŻE WYPOWIEDZIEĆ WOJNY BEZ ZGODY DRUGIEGO.

Drugi tajny punkt dotyczy współpracy obu armii w wypadku wojny.

Przewidywać on ma wspólne dowództwo dla armii lądowych, składające się z trzech generałów niemieckich i dwu włoskich.

Flota morska i powietrzna każdego państwa ma zatrzymać niezależność i możność działania na własną rękę. Jednakże część okrętów wojennych i część samolotów będzie poddana pod rozkazy wspólnego dowództwa armii lądowej.

Londyn, 22 maja.

(United Press). W tutejszych kołach dyplomatycznych mówią, że Włochy w ramach nowego paktu z Niemcami przyznały im

WOLNĄ RĘKĘ NA WĘGRZECH, W RUMUNII, TURCJI I MAROKU,

podczas gdy Niemcy uznały pierwszeństwo interesów włoskich w Jugosławii, Grecji i Bułgarii.

Hiszpania i Bliski Wschód poza Turcją uważane są za wspólną sferę interesów, natomiast Bałtyk ma być „sferą interesów niemieckich".

***

BERLIN, 22 maja.

(PAT) Podpisany dziś w Berlinie włosko - niemiecki pakt przymierza i przyjaźni ma brzmienie następujące:

Art. 1. Obie układające się strony pozostawać będą w stałym kontakcie celem wzajemnego porozumienia się we wszystkich sprawach dotyczących bądź to wspólnych interesów bądź też całokształtu sytuacji europejskiej.

Art. 2. Jeżeliby wspólne interesy układających się stron wskutek wydarzeń międzynarodowych były w jakikolwiek sposób zagrożone, obie strony natychmiast przystąpią do wspólnych obrad celem powzięcia odpowiednich kroków. Jeżeliby bezpieczeństwo lub inne żywotne interesy jednej z układających się stron zostały zagrożone z zewnątrz, druga strona udzieli swej całkowitej pomocy politycznej i dyplomatycznej, aby doprowadzić do usunięcia groźby.

Art. 3. Jeżeliby wbrew życzeniom i nadziejom stron kontraktujących doszło do tego, że jedna ze stron wciągnięta zostanie do zbrojnego zatargu z innym mocarstwem lub mocarstwami, DRUGA Z UKŁADAJĄCYCH SIĘ STRON NATYCHMIAST STANIE U JEGO BOKU JAKO SOJUSZNIK, WSPIERAJĄC GO WSZYSTKIMI SWYMI SIŁAMI NA LĄDZIE, NA MORZU I W POWIETRZU.

Art. 4. Aby w razie potrzeby zapewnić jak najszybsze wykonanie zobowiązań paktu wymienionych w art. 3, rządy obu układających się stron będą dalej pogłębiały swą współpracę w dziedzinie wojskowej i w dziedzinie gospodarki wojennej. W podobny sposób oba rządy porozumieją się również co do innych koniecznych zarządzeń, zmierzających do przeprowadzenia w praktyce postanowień tego paktu.

Oba rządy zgodnie z wymienionymi w art. 1 i 2 celami stworzą stałe komisje, które będą podlegały obu ministrom spraw zagranicznych.

Art. 5. Układające się strony zobowiązują się już obecnie w razie wspólnie prowadzonej wojny, zawierać jedynie w pełnym wzajemnym porozumieniu zawieszenie broni i pokój.

Art. 6. Obie układające się strony zdają sobie sprawę ze znaczenia wspólnych stosunków z zaprzyjaźnionymi z nimi mocarstwami i postanawiają stosunki te utrzymywać również w przyszłości i kształtować je zgodnie z identycznymi interesami jakie łączą je z tymi mocarstwami.

Art. 7. Pakt ten wchodzi niezwłocznie w życie z chwilą podpisania. Obie układające się strony są co do tego zgodne, iż pierwszy okres jego ważności ustalony zostanie na lat 10. We właściwym czasie przed upływem tego terminu strony porozumieją się co do przedłużenia ważności paktu.

Układ sił w Europie nie zmieni się

po podpisaniu sojuszu włosko-niemieckiego

Warszawa, 22 maja.

W polskich kołach miarodajnych, podpisany dziś w Berlinie alians włosko-niemiecki jest zdecydowanie bagatelizowany.

Osobistości miarodajne uważają, iż analizowanie nowego układu berlińskiego a nawet dochodzenie czy wogóle on ma jakiekolwiek bądź znaczenie jest całkowicie bezcelowe.

Jest mianowicie obojętne czy realny układ stosunków pomiędzy Niemcami a Włochami został spisany na jakimś papierze, czy też nadal istnieje bez podstawy w postaci dokumentów pisanych. Jest rzeczą jasną, iż dwa kraje osi Rzym—Berlin są ze sobą ściśle związane.

Zagadnienie to jednak nie tkwi w tym czy związanie to zostało stwierdzone układem, ale raczej w tym, jak długo Berlin i Rzym będą chciały i mogły iść ręka w rękę. To okaże dopiero przyszłość.

***

Paryż, 22 maja.

(PAT) Podpisany w Berlinie sojusz niemiecko-włoski nie wywołał większego wrażenia w kołach politycznych i prasie francuskiej. Samo podpisanie uważane jest za akt formalny, który i tak nic nie zmienia w rzeczywistym układzie stosunków. Dzienniki paryskie czy to poranne, czy popołudniowe traktują ten akt nawet z pewnego rodzaju ironią.

„Temps" w artykule wstępnym poświęconym uroczystości berlińskiej podkreśla, że Włochy faszystowskie dość długo wahały się, czy związać się formalnymi zobowiązaniami z Niemcami, zdając sobie dobrze sprawę, że system dotychczasowy funkcjonował przedewszystkim na korzyść Berlina. Ostatecznie Włochy ujrzały się wciągnięte w sytuację, w której musiały zająć stanowisko.

Nie ma żadnej wątpliwości — pisze „Temps" — że traktat berliński jest daleko bardziej sojuszem ideologicznym, niż sojuszem narodów, zamierzających bronić swych wspólnych interesów. Są to raczej dwa ustroje, niż dwa narody zupełnie różnych temperamentów i umysłowości, które mają interesy w gruncie rzeczy rozbieżne. „Temps" ironicznie zwraca uwagę, że pisanie o bloku 150-milionowym jest efektem chybionym, gdyby bowiem chodziło o podsumowanie ludności poszczególnych krajów, związanych ze sobą układami, to można byłoby wskazać, że blok złożony z imperium brytyjskiego i imperium francuskiego, wyglądałby daleko bardziej imponująco.

Niemcy opuszczają Brazylię

Wracają oni masowo do Rzeszy

Buenos Aires, 22 maja.

(PAT) Komunikują tu z Rio de Janeiro, że od początku roku bieżącego rozpoczęła się reemigracja Niemców z Brazylii do Rzeszy Niemieckiej, która wzrasta z każdym dniem.

Z samego San Pablo wyreemigrowało do Rzeszy Niemieckiej w pierwszych 4 miesiącach roku bież. 10.000 Niemców, obecnie zaś reemigrują masowo Niemcy ze Stanów Santa Catalina i Parana.

Zdarzenia i ludzie

Praca i namiętność

Dyplom honorowy kierowcy lokomotywy dla aktora filmowego

W jednym z największych kin na bulwarach paryskich, w którym od kilku tygodni wyświetla się wspaniały film Jean Renoira p. t. „La Bete Humaine" według powieści Zoli — zebrała się kilka dni temu na specjalnym przedstawieniu niezwykła i zupełnie jednolita publiczność. Byli to wyłącznie maszyniści kolejowi i palacze, zaś przedstawienie zorganizowane zostało przez związek kolejarzy. Po skończonym seansie przewodniczący związku wręczył aktorowi filmowemu Jean Gabin, który odegrał główną rolę w tym filmie, dyplom honorowy, mianując go oficjalnie maszynistą. Nominację tę zaproponował związek kolejarzy z z Batignolles, obsługujących wielki dworzec St. Lazare.

Jest to chyba jedyne w swoim rodzaju okazanie czci aktorowi filmowemu za jego działalność filmową, tym bardziej, iż nie chodzi tu bynajmniej tylko o nominację formalną. Jean Gabin bowiem, nakręcając film „La Bete Humaine", istotnie przez długie miesiące współpracował z maszynistami i palaczami okręgu Batignolles. Stał naprawdę przy maszynie pociągu, który z szybkością 100 km. na godzinę mknął na linii Paryż—Le Havre, a kamera ustawiona za nim, nie robiła zdjęć „trickowych", gdy Gabin prowadził pociąg.

Jean Renoir w filmie „La Bete Humaine" zwraca specjalną uwagę na stosunek człowieka do pracy, człowieka do przedmiotów. Pomijając doskonałą grę aktorów w tym niezwykłym filmie, wartość jego polega na tym, iż po raz pierwszy chyba otoczenie i martwe przedmioty biorą jakgdyby czynny udział we wszystkim. Godną uwagi jest także niezwykła atmosfera, w jakiej toczy się akcja. Podczas gdy w filmach amerykańskich tak często rażą nas dekoracje, np. góry szwajcarskie z tektury — w Zolowskim filmie „La Bete Humaine" wszystko jest prawdziwe: żwir i szyny, rzeka i most, druty telegraficzne i trawa, a Renoir nie waha się pokazywać tych rzeczy wciąż na nowo w powiększeniu. I on traci wiele czasu na malarstwo detaliczne, tak samo jak wielki impresjonista filmu Pagnol. W odróżnieniu jednak od Pagnola, w filmie Renoira utrzymane jest tempo, które porywa widza i daje mu prawdziwe wyobrażenie o tym, co dzisiaj w stuleciu techniki, znaczy stać przy maszynie, która pod naciskiem ręki ludzkiej ożywia martwe przedmioty.

Oczywiście, Jacques Lantier, kierowca lokomotywy z powieści Zoli jest także tylko człowiekiem i będzie przeżywał niszczącą tragiczną namiętność. Ale z początku jest on tylko człowiekiem w służbie pracy. Kiedy pokazuje kobiecie, która stanie się jego przeznaczeniem, swoją maszynę, nazywając ją pieszczotliwie „Lisette", „gdyż nie można przecież tę istotę po prostu określić numerem", w jego oczach jest jakiś ciepły blask, jak wówczas, gdy mówi o miłości. Ale on kocha właśnie tę maszynę, która może go uwolnić od wszystkich zmartwień i cierpień duchowych. Maszyna wywiera na nim jakiś niezwykły wpływ, uszlachetnia go i uspokaja. W jednej ze wstępnych scen widzimy, jak pod wpływem zwierzęcego instynktu, rzuca on się na młodą dziewczynę, by ją zgwałcić, lecz w tej chwili przejeżdża pociąg i tłumi w nim wszelkie bestialstwo. Wzrok jego przykuwają obracające się koła, które mogą człowieka zaprowadzić w dal i uwolnić, pozostaje tęsknota za tym wyzwoleniem przez pracę.

Lecz Lantier jest człowiekiem Zolowskim, który musi zginąć. Spotyka na swej drodze kobietę, o niewinnych oczach nieświadomie kuszącą, w której drzemie ludzka bestia. Gra ją mała Francuska Simone Simon, której nawet Hollywood nie zdołał zepsuć i zmanierować. Lantier wie o morderstwie, popełnionym przez jej męża, lecz brak mu sił, by wyzwolić ją z kłębowiska ludzkich namiętności i zabić mordercę. W końcu, doprowadzony do ostateczności Lantier zabija ukochaną kobietę, poczem sam wyskakuje z pędzącego pociągu i znajduje śmierć tam, gdzie spędził swe życie: na torze kolejowym.

Renoir nie miał łatwego zadania, chcąc odtworzyć realistycznie ponurą atmosferę powieści Zoli. Zagadnienie pracy i namiętności rozwiązał w ten sposób, iż ześrodkował całą akcję między tymi dwoma biegunami życia ludzkiego. Film jest cały utrzymany w kontrastach, w kolorach [illegible] jących ze sobą, czarno-białych. Wszystko, co twórcze i wyzwalające, zostało przedstawione w filmie w [illegible] barwach, przyćmione lub ciemne natomiast jest to, co wypływa z niskich popędów i namiętności ludzkich.

P. F. Carus.

Wojska włoskie i niemieckie opuszczają Hiszpanię

Gen. Franco nie zwiąże się z osią Rzym—Berlin, lecz prowadzić będzie niezależną politykę

Madryt, 22 maja.

Po odjeździe ochotników niemieckich i włoskich z Hiszpanii ma się rozpocząć, jak mówią w kołach dobrze poinformowanych — właściwa polityka zagraniczna Hiszpanii. Gen. Franco jako jej cel, wyznaczył

NEUTRALNOŚĆ I NIEZALEŻNOŚĆ POLITYCZNĄ.

Hiszpania na dłuższą metę będzie się jednak starała prowadzić politykę imperialną. W związku z tym, przypominają niedawne oświadczenie gen. Franco po wystąpieniu Hiszpanii z Ligi Narodów. Oświadczył on wówczas, że Hiszpania gotowa jest współpracować dla utrzymania pokoju europejskiego. Umiarkowana polityka gen. Franco będzie cennym przyczynkiem do odprężenia napięcia polityki europejskiej.

W końcu podkreślają, że Franco prowadzić będzie politykę przyjaźni z państwami Ameryki Łacińskiej i dążyć do utrzymania z nimi ściślejszych i lepszych stosunków, niż te, które były za czasów Hiszpanii republikańskiej. Polityka ta znajduje się w zgodzie z ogólnym programem gen. Franco, który pragnąłby rozwoju wspólnej kultury krajów zamieszkałych przez ludność pochodzenia hiszpańskiego, przy czym macierzystej Hiszpanii miałaby przypaść w udziale przodująca rola.

Rzym, 22 maja.

(Pat) — Agencja Stefani komunikuje: Wszyscy legioniści włoscy w Hiszpanii powrócą do Włoch przed końcem maja r. b. Zostaną oni skoncentrowani w Kadyksie.

Madryt, 22 maja.

(Pat) — Po zakończeniu uroczystości zwycięstwa, gen. Franco wyjechał wczoraj do Burgos. Włoscy i niemieccy uczestnicy uroczystości pozostali jeszcze w Madrycie. Jak słychać, legion niemiecki załadowany zostanie w piątek na statki w porcie Vigo, oddziały zaś włoskie, mające wrócić do kraju, wyruszą z różnych portów śródziemnomorskich.

Paryż, 22 maja.

(Pat) — Depesze z dobrze poinformowanych źródeł madryckich donoszą, że armia hiszpańska na stopie pokojowej liczyć będzie 300 tysięcy ludzi.

Londyn, 22 maja.

(United Press). W kołach politycznych utrzymują się uporczywie pogłoski oficjalnie nie potwierdzone, że Mussolini rozpoczął demobilizowanie rezerwistów, przede wszystkim tych, którzy potrzebni są w przemyśle i rolnictwie.

Ilość demobilizowanych nie jest znana, ale według wiarygodnych doniesień części roczników 1901 i 1902 zostały urlopowane na czas nieokreślony. Chodzi tu przede wszystkim o rezerwistów do pracy rolnej na wiosnę i w lecie.

Minister litewski Urbszys u Hitlera

Berlin, 22 maja.

(PAT) Kanclerz Hitler przyjął w obecności ministra von Ribbentropa ministra spraw zagranicznych Litwy Urbszysa i posła litewskiego Skirpę. Bliższe szczegóły rozmowy nie są tu na razie znane.

Niemcy się przeliczą...

Sztokholm, 22 maja.

(Pat) — „Berlingske Tidende" donosi, iż w Berlinie liczą się z tym, że kulminacyjny punkt w konflikcie polsko-niemieckim ma nadejść we wrześniu, przy czym Berlin żywi nadzieję, iż Polska będzie wówczas bardziej skłonna do rokowań, gdyż obecna mobilizacja wyczerpie ją gospodarczo.

Hitler odrzucił prośbę o ułaskawienie hr. Wielopolskiej

Berlin, 22 maja.

Rodzina hr. Wielopolskiej, skazanej w głośnym procesie na dożywotnie więzienie, wszczęła starania o uzyskanie aktu łaski kanclerza Hitlera.

Podanie, skierowane w tej sprawie do urzędu kanclerskiego nie odniosło skutku

50 śmiertelnych ofiar oberwania się chmury

Meksyk, 22 maja.

(United Press). We wsi Tula w pobliżu Meksyku—miasta oberwanie chmury pociągnęło za sobą straszne skutki. 50 osób, w tym 6 kobiet i troje dzieci, zostało zabitych, 200 rannych a przeszło 1000 straciło dach nad głową.

Demonstracja kobiet w Jerozolimie

przeciw „Białej Księdze". — 700 turystów-kapitalistów otrzymało nakaz opuszczenia Palestyny

Jerozolima, 22 maja.

W całym kraju dziś w dalszym ciągu odbywały się żydowskie

DEMONSTRACJE PRZECIWKO BIAŁEJ KSIĘDZE.

Demonstracja, złożona z 3.000 kobiet przeciągnęła dziś ulicami Jerozolimy, w kierunku siedziby Agencji Żydowskiej, żado granicy arabskiej dzielnicy Talbiya. Demonstrantki, na czele których maszerowały: małżonka naczelnego rabina Herzoga, zgromadziły się przed urzędem państwowym w King David Hotel.

W międzyczasie liczba uczestników demonstracji wzrosła do 5.000. Demonstrantki wyłoniły delegację, która przyjęta została przez generalnego sekretarza rządu palestyńskiego p. Battershill. Tysiące Arabów, zgromadzonych na dachach przyległych domów, przyglądały się tej imponującej manifestacji kobiet żydowskich.

Kierownictwo „Czerwonej Tarczy Dawida" wysłało telegram do rządu angielskiego i do Czerwonego Krzyża w Londynie z protestem przeciwko brutalnemu zachowaniu się policjantów brytyjskich przy rozpraszaniu demonstracji w Jerozolimie. Depesza głosi, że policjanci bili nielitościwie nietylko demonstrujących rewizjonistów, lecz również personel ambulansów „Czerwonej Tarczy Dawida", lekarzy i pielęgniarki, udzielające pomocy rannym.

Jerozolima, 22 maja.

Wszyscy przebywający w Palestynie legalnie żydowscy turyści - kapitaliści, otrzymali wezwania od władz, aby opuścili kraj po upływie terminu ich wiz. Doradza się im, aby zwrócili się do konsulatów angielskich w krajach sąsiednich, gdzie otrzymać mają certyfikaty do Palestyny. Wezwania zaznaczają przy tym, że podania te będą uwzględnione „w ramach polityki, która wówczas będzie obowiązywać".

W kołach dobrze poinformowanych obliczają, że w chwili obecnej przebywa w Palestynie nie mniej niż 700 takich turystów-kapitalistów, którzy inwestowali w Palestynie przeszło 100.000 funtów. Dla wielu z nich, powyższa procedura z wielu względów jest niewykonalna.

Paryż, 22 maja.

W wielkiej sali „Mutualite" odbyło się dziś imponujące zgromadzenie protestacyjne przeciwko Białej Księdze, z udziałem wszystkich ugrupowań syjonistycznych we Francji. Uchwalono rezolucję, która protestuje jak najostrzej przeciwko unieważnieniu deklaracji Balfoura i domaga się zachowania w pełnym zakresie praw Żydowskiej Siedziby Narodowej w Palestynie.

Kair, 22 maja.

(Pat) — Palestyńsko-arabski komitet obrony, na którego czele stoi Abdel Hamid Said, przewodniczący związku młodzieży mahometańskiej w Kairze, powziął rezolucję, odrzucającą politykę brytyjskiej „Białej Księgi", gdyż stoi ona w sprzeczności z przyrzeczeniami, danymi Arabom przez Anglię.

Nowy Jork, 22 maja.

(Pat) — W niedzielę, odbyło się tu z udziałem około 10 tys. osób zgromadzenie protestujące przeciwko „Białej Księdze". Przemówienia wygłosili m. in.: rabin Wise, przewodniczący organizacji sjonistycznej w Stanach Zjedn., dalej sen. Wagner, burmistrz Nowego Jorku La Guardia i rabin Godstein.

Sprawa Palestyny w Lidze Narodów

będzie dyskutowana w czerwcu. — Oświadczenie Halifaxa

Genewa, 22 maja.

(PAT) Dzisiejsze posiedzenie 105-ej sesji rady Ligi Narodów poprzedzone dwoma poufnymi posiedzeniami, na których ustalono porządek dzienny sesji, rozpoczęło się o godz. 16.30.

Dłuższe przemówienie wygłosił delegat chiński Wellington Koo, który scharakteryzował położenie istniejące obecnie w Chinach i w konkluzji swego przemówienia domagał się utworzenia komitetu koordynacyjnego dla skoordynowania zarządzeń poszczególnych rządów, mających na celu

UDZIELENIE CHINOM POMOCY.

W odpowiedzi na przemówienie delegata chińskiego, lord Halifax podkreślił, że w obecnym stanie rzeczy rząd W. Brytanii nie może poprzeć daleko idących żądań rządu chińskiego. Francuski minister spraw zagranicznych Bonnet wypowiedział się również przeciw utworzeniu komitetu koordynacyjnego. Powyższe oświadczenie rada Ligi Narodów przyjęła do wiadomości.

Rada Ligi Narodów zajęła się następnie sprawą palestyńską. Lord Halifax złożył oświadczenie, w którym przypomniawszy wynik konferencji londyńskiej, zapowiedział wydanie przez rząd brytyjski „Białej Księgi", dotyczącej polityki angielskiej w Palestynie.

Oświadczenie rządu brytyjskiego

W SPRAWIE POLITYKI SWEJ W PALESTYNIE

przedłożone zostało dopiero co parlamentowi i nie może wobec tego być poddane wyczerpującej dyskusji na radzie Ligi Narodów. Nawiązując do oświadczenia lorda Halifaxa, stwierdza sprawozdawca dla spraw mandatowych, że decyzja rządu angielskiego będzie dyskutowana na komisji mandatowej, która zbierze się w czerwcu.

Rada przechodzi następnie do sprawy remilitaryzacji wysp Alandzkich. Przewodniczący rady ambasador Majski zaprasza do stołu rady przedstawicieli Polski i Danii, jako państw będących sygnatariuszami konwencji z 1921 roku. Delegat Finlandii min. Holsty powołuje się na wspólną notę Finlandii i Szwecji w sprawie remilitaryzacji wysp Alandzkich i podkreśla, że w danych okolicznościach demilitaryzacja wysp mogłaby stanowić niebezpieczeństwo dla pokoju. Zaniepokojenie Finlandii wzmogło się w związku z niepowodzeniami, jakie odniosła ostatnio Liga Narodów i Finlandia zmuszona jest wydać pewne zarządzenia, celem zabezpieczenia obrony wysp Alandzkich.

Następnie przemówił min. Sandler, popierając propozycje przedłożone przez delegata Finlandii i stwierdzając, że mają one na celu stabilizację pokoju.

W dyskusji zabrał również głos min. Komarnicki, który w krótkim oświadczeniu powołał się na list min. Becka do rządu fińskiego, uwzględniający propozycje w sprawie wysp Alandzkich i podkreślający przyjazne stosunki, łączące Polskę z obu zainteresowanymi rządami.

Dalsza dyskusja odłożona została do jednego z następnych posiedzeń rady Ligi.

Genewa, 22 maja.

(Pat) — Po dzisiejszym posiedzeniu rady Ligi Narodów lord Halifax przyjął posła R. P. w Bernie min. Komarnickiego i odbył z nim dłuższą rozmowę.

Eksport do Niemiec zostanie zredukowany

Warszawa, 22 maja.

W kołach rolniczych krążą uporczywe pogłoski o poważnym zredukowaniu naszego eksportu do Niemiec, co może nastąpić z dniem 1 czerwca r. b.

W związku z zamrożonymi kapitałami w Niemczech, powstała obawa wśród eksporterów o otrzymanie należności. — W związku z tym, komisja rządowa poddda prawdopodobnie rewizji kontyngenty ryczałtowe i zmniejszy je.

***

Kilkanaście mniejszych firm agenturowych branży chemicznej, maszynowej i t. p. wypowiedziało w ostatnich dniach umowy w sprawie zastępstwa firm niemieckich na Polskę.

Finalizacja rokowań Anglii i Francji z Sowietami

Projekt sojuszu wojskowego przedłożony zostanie amb. Majskiemu w Genewie

Londyn, 22 maja.

(Pat) — Korespondent dyplomatyczny „Daily Telegraph" donosi z Genewy, że propozycje co do porozumienia brytyjsko-sowieckiego, przedłożone przez francuskich ministrów lordowi Halifaxowi, które najbardziej odpowiadają brytyjskiemu ministrowi spraw zagr., dadzą się ująć w trzech następujących punktach: 1) pakt wzajemnej pomocy między W. Brytanią, Francją i Związkiem Sowieckim dla przeciwstawienia się agresji wymierzonej przeciw któremukolwiek z tych trzech mocarstw, 2) porozumienie pomiędzy trzema mocarstwami co do udzielenia sobie wzajemnej pomocy w dziele przeciwstawienia się atakowi na którekolwiek z państw sąsiadujących z Niemcami, 3) porozumienie co do konsultowania się wzajemnego co do akcji, jaka miałaby być podjęta dla przeciwstawienia się jakiemukolwiek atakowi na państwa, które nie są bezpośrednimi sąsiadami Niemiec, ale których integralność uważana jest jako przedstawiająca bezpośrednie zainteresowanie dla jednego lub więcej z tych trzech mocarstw.

Paryż, 22 maja.

(United Press) — Szczegóły sojuszu angielsko-francusko-sowieckiego opracowywane są obecnie przez rzeczoznawców w Londynie, Paryżu i Genewie.

Sojusz ma się składać z dwóch części: 1) właściwego sojuszu wojskowego, przewidującego automatyczną pomoc wojskową w razie bezpośredniego ataku na jedno z 3 państw i drugiej części umowy konsultacyjnej, która wchodzi w życie z chwilą zaatakowania państwa trzeciego.

Jak mówią w kołach politycznych, strona rosyjska domagała się, by w razie ataku na któreś z państw nie podpisujących układu weszła w życie automatycznie pomoc wszystkich trzech partnerów bez konsultacji, podczas gdy Anglia i Francja uważały, że w tym wypadku wystarczy konsultacja.

Tallin, 22 maja.

(Pat) — Prasa tutejsza poddaje krytyce rozmowy brytyjsko-sowieckie na temat gwarancji dla państw bałtyckich.

Dziennik prorządowy „Uus Eesti" pisze, że mamy w historii dużo wypadków, gdy pod pozorem pomocy, państwa niosące ją miały zupełnie inne zamiary.

Żadne państwo nie ma prawa decydować o gwarancji albo innej kwestii dotyczącej nas — bez nas. Wszystko, co dotyczy naszego państwa, zależy tylko od nas.

Dziennik podkreśla neutralność państw bałtyckich, stwierdzając równocześnie, że są one zawsze gotowe bronić swej neutralności i niepodległości.

***

Sztokholm, 22 maja.

(Pat) — Według doniesień z Genewy, krążą tam pogłoski, że minister Sandler miał oświadczyć lordowi Halifaxowi, że państwa północne stanowczo odmawiają współpracy na terenie Ligi Narodów z angielską polityką sojuszy. „Nya Dagligt Allehanda" donosi, że delegacja angielska w Genewie zamierzała doprowadzić do wspólnej deklaracji rady Ligi w sprawie sytuacji w Europie środkowej i wschodniej z powołaniem się na artykuł 16-ty, a to celem zadość uczynienia stanowisku Sowietów. Sprzeciw państw północnych miał projekt takiej deklaracji storpedować.

Amb. Raczyński w Warszawie

Stanowisko Polski wobec paktu anglo-sowieckiego

Warszawa, 22 maja.

Dzisiaj wieczorem przybył do Warszawy ambasador Polski w Londynie hr. Edward Raczyński.

Przyjazd amb. Raczyńskiego do Warszawy, jest łączony z rokowaniami angielsko-francusko-sowieckimi na temat paktu wzajemnej pomocy.

Jak wiadomo, pozostaje jeszcze do ustalenia stosunek zobowiązań angielsko-polskich do ewentualnego zobowiązania Francji i Anglii wobec ZSSR.

Ambasador Raczyński był wkrótce po przyjeździe przyjęty przez ministra Becka, który następnie konferował z Sir Williamem Kennardem, ambasadorem angielskim w Warszawie.

Walka z hitlerowcami w Argentynie

Rząd wydał dekret, który uniemożliwi Berlinowi prowadzenie propagandy i szerzenie fermentu

Buenos Aires, 22 maja.

(PAT) Rząd argentyński wydał dekret, zabraniający stowarzyszeniom, zrzeszeniom i organizacjom cudzoziemców wszelkiej działalności politycznej. W myśl dekretu, wszystkie organizacje cudzoziemców na terenie stolicy i terytoriów państwowych muszą podać ministerstwu spraw wewnętrznych miejsce swej siedziby, nazwę, pod jaką występują, cel, w jakim zostały założone, statut i regulamin wewnętrzny oraz listę imienną członków z wyszczególnieniem narodowości, wieku, stanu cywilnego i zawodu każdego z członków.

Żadna organizacja nie może posiadać ani posługiwać się innymi odznakami narodowymi, jak tylko uświęconymi przez państwo, jak również nie może używać odznak ani uniformów, symbolizujących stronnictwa lub zrzeszenia cudzoziemskie. Statut i regulaminy muszą być redagowane w jezyku hiszpańskim.

Żadnej organizacji nie wolno prowadzić działalności, wskazującej na bezpośrednie lub pośrednie mieszanie się do polityki krajów zagranicznych, ani też wywierać presji indywidualnej lub zbiorowej celem zdobycia zgłoszeń solidarności z odnośnymi ideami politycznymi. Żadna organizacja nie może podlegać rządom ani instytucjom cudzoziemskim, nie może również otrzymywać z zagranicy subwesncji ani darowizn. Wyjątek stanowią stowarzyszenia dobroczynności, które mogą przyjmować subwencje i zapomogi po uprzednim powiadomieniu o tym władzy wykonawczej.

Niezastosowanie się do powyższych zarządzeń pociąga za sobą natychmiastowe rozwiązanie danej organizacji. Organizacjom już istniejącym udzielił dekret tygodniowego terminu do zastosowania się do wydanych rozporządzeń. Dekret ten wydany został w związku z akcją destrukcyjną prowadzoną przez hitlerowców.

Każda próba sięgnięcia po ziemię polską

rozbije się o mur piersi chłopskich

Warszawa, 22 maja.

Donoszą z Kielc, iż ub. niedzieli na zjeździe wojewódzkim Stronnictwa Ludowego wygłosił dłuższe przemówienie Wincenty Witos.

Mówiąc o aktualnych zagadnieniach, W. Witos podkreślił m. in., iż wolność Polski została okupiona krwią setek tysięcy chłopów i dlatego wszyscy chłopi polscy będą bronić tej wolności.

— Chłopi polscy wiedzą — mówił W. Witos przy owacji, urządzonej mu przez słuchaczów — iż na żadną łaskę wroga nigdy nie można liczyć, tak samo jak wiedzą, że „gada pruskiego nie można ugłaskać". Chłopi polscy wiedzą, że mają do stracenia wszystko — dom, pole, godność, honor, życie — gdyby pruska stopa kiedykolwiek stanęła na ziemi polskiej. Prusacy bowiem nie tylko odbierają wartości materialne, ale depczą i niszczą wartości moralne.

O mur piersi chłopa polskiego — kończył W. Witos — rozbije się każda próba sięgnięcia po ziemię polską.

Wicemin. Rose

powrócił do Warszawy

Warszawa, 22 maja.

(Pat) — Pan wiceminister przemysłu i handlu dr. A. Rose powrócił z Londynu i Paryża i objął urzędowanie.

Min. Kasprzycki

powrócił z Paryża

Warszawa, 22 maja.

(Pat) — Pan minister spraw wojskowych gen. dywizji Tadeusz Kasprzycki, powrócił w dniu 21 b. m. z podróży służbowej do Paryża.

Prez. Starzyński uda się

z rewizytą do Kowna

Warszawa, 22 maja.

W najbliższym czasie uda się do Kowna prezydent m. st. Warszawy Starzyński dla złożenia rewizyty burmistrzowi Kowna dr. Merkisowi, który bawił w Warszawie ub. roku.

Proces Grzegorza Fitelberga

przeciwko red. „Merkuriusza"

Warszawa, 22 maja.

Na wokandzie Sądu Okręgowego znalazła się dziś sprawa o zniesławienie dyrygenta orkiestry symfonicznej Polskiego Radia Grzegorza Fitelberga przez redakcję „Merkuriusza".

Sprawa toczyła się przy drzwiach zamkniętych. Na świadków powołano licznych przedstawicieli świata muzycznego i artystycznego. Proces potrwa kilka dni.

Kiepura w Paryżu

Paryż, 22 maja.

Na największym parowcu transatlantyckim „Normandie" przybył dziś do Hawru z N.Yorku Jan Kiepura wraz z żoną.

Pięcioraczki kanadyjskie

zostały przedstawione angielskiej parze królewskiej

Toronto, 22 maja.

(PAT) Atmosfera wielkiej powagi towarzyszyła niezwykłej uroczystości przedstawienia angielskiej parze królewskiej słynnych pięcioraczków. Wobec tego, że ze względu na rozkład czasu ceremonia prezentacji musiała się odbyć bezpośrednio po oficjalnej uroczystości w parlamencie prowincjonalnym, dzieci oczekiwały w pokojach przyległych do sali posiedzeń izby ustawodawczej.

Gdy w pewnym momencie speaker izby ogłosił, że pragnąłby przedstawić parze monarszej pięcioraczki, oczy całego zgromadzenia zwróciły się ku drzwiom, w których ukazał się premier prowincji Ontario wraz z pięcioraczkami.

Na czele procesji kroczył opiekujący się wychowaniem pięcioraczków dr. Dapfe, dalej postępowali rodzice prowadząc za rączki dwie dziewczynki, a za nimi szły trzy jednakowo ubrane piastunki prowadzące pozostałe trzy dziewczynki. Cały orszak zbliżał się do pary królewskiej wśród pełnej powagi ciszy. Dopiero w połowie wielkiej sali ostatnia z dziewczynek poczęła wznosić radosne okrzyki i pozdrawiać zebranych rączką. Nie mogły zatamować tej radosnej manifestacji dziecka karcące spojrzenia galerii i dostojników zebranych na dole sali.

Pięcioraczki wystąpiły w jednakowych, pięknych białych sukienkach, we włosach miały przewiązane wielkie kokardy, a w rączkach trzymały torebki.

Gdy dziewczynki złożyły już ceremonialne ukłony przed parą królewską, królowa ofiarowała każdej z nich po pięknej niebieskiej sukni, one zaś ze swej strony wręczyły królowej swe fotografie, własnoręcznie podpisane.

Po wymianie podarunków, dziewczynki kolejno obejmowały za szyję królową, składając głośny pocałunek. Królowa z uśmiechem malującym się na twarzy serdecznie ucałowała pięcioraczki. Na tym ceremonia została zakończona.

Cztery parowce na Dunaju

z uchodźcami żydowskimi z Wiednia i Pragi

Sulina, 22 maja.

(United Press). Na pokładzie czterech małych parowców rzecznych u ujścia Dunaju około 1.500 Żydów z Wiednia i Pragi oczekuje na możliwość przedostania się do Palestyny. Wśród uchodźców znajduje się wielu lekarzy, adwokatów i znanych aktorów. W pobliżu oczekują na morzu dwa greckie parowce, pływające pod flagą Panamy, od czasu, gdy rząd grecki zabronił statkom pod flagą grecką nielegalnego przewożenia Żydów do Palestyny.

„Latająca rodzina" amerykańska

Płk. Hutchinson przybył do Rio de Janeiro

Rio de Janeiro, 22 maja.

(Pat) — Na lotnisku rioskim Santos Sumont wylądował wielki samolot „Lockheed -Electra", pilotowany przez płk. Hutchinsona, który w towarzystwie swej żony, dwóch córek, mechanika i radiotelegrafisty, ma zamiar odwiedzić wszystkie kraje amerykańskie. Lot swój dobre zwał płk. Hutchinson „Lotem Meksyk woli". Odwiedził już Kanadę, Meksyk, kraje Ameryki Centralnej, Antyle, Wenezuelę, Trinidad, Guaya, a obecnie zatrzymał się w Rio de Janeiro, zwiedziwszy uprzednio na północy Brazylii Recife. — Rodzina Hutchinsona zwie się w prasie amerykańskiej „Rodziną powietrzną", gdyż lata w komplecie od lat dwunastu, tak, że córki płk. Hutchinsona odbywały wet lekcje czytania i pisania w powietrzu. Jedna z nich liczy lat 14, druga 16, obydwie są wyjątkowo ładne i już posiadają egzaminy pilota. Płk. Hutchinson posiada „pergamin wszystkich narodów", jak nazywa swą księgę, do której wpisują mu się prezydenci amerykańskich republik. „Powietrzna rodzina" budzi w Rio sensację i żywą sympatię.

Nasz reporter zanotował:

W mieszkaniu własnym przy ulicy Pomorskiej Nr. 43 odebrał sobie życie przez powieszenie 42-letni Stanisław Sopolak. Lekarz pogotowia stwierdził zgon. Przyczyny rozpaczliwego kroku nie ustalono.

★

W mieszkaniu pracodawców uległa zatruciu gazem świetlnym 24-letnia Zofia Polakiewicz, służąca, zatrudniona przy ulicy Piłsudskiego 76. Lekarz udzielił poszkodowanej pomocy na miejscu. Wypadek spowodowany został przez nieostrożność poszkodowanej.

★

W zakładach firmy Edward Babiacki przy ulicy Karolewskiej Nr. 62 w wypadku przy pracy doznała poranienia pleców Elfrida Eulenburg, robotnica, zamieszkała przy ulicy Wólczańskiej Nr. 224. Lekarz pogtowia udzięlił poszkodowanej pomocy na miejscu.

★

Na ulicy Żwirki koło domu Nr. 10 uderzony został spadającą deską z będącego w rozbiórce domu, 15-letni Alfons Pyszke. Lekarz pogotowia stwierdził u chłopca, który padł bez przytomności, ciężkie obrażenia czaszki i, orzekając stan ciężki, umieścił go w szpitalu przy ulicy Drewnowskiej.

★

W firmie M. Jakubowicz (Żeromskiego 92) doznał oberwania palców lewej ręki Józef Fabiszewski (Zamenhofa 26). Rannego pogotowie przewiozło do szpitala.

★

Na ulicy Limanowskiego Nr. 145 Aleksander Szulc (Prusa 27) napadł na Alfreda Bema (Limanowskiego 80) i tępym narzędziem zadał mu ciężkie uszkodzenia ciała. Rannego pogotowie przewiozło do szpitala.

★

W mieszkaniu Oskara Manteya przy ulicy Lipowej Nr. 42 na II piętrze w oficynie od wadliwego przewodu kominowego zapaliła się belka w stropie, poczym pożar przeniósł się na dalsze urządzenie mieszkaniowe.

Na ratunek przybył 5 pluton straży pożarnej, który po godzinnej niemal pracy ogień umiejscowił. Straty są niezbyt znaczne.

Tragiczny wypadek
Cegła spadła chłopcu na głowę

Na ul. Wigury wydarzył się wczoraj na rusztowaniu tragiczny wypadek, ofiarą którego padł 15-letni Alfons Ryszka, zam. na Chojnach przy ul. Zagajnikowej.

Ryszka pomagał murarzom, pracującym przy budowie domu. — W pewnej chwili jednemu z robotników wypadła z ręki cegła, która ugodziła chłopca w głowę. Zalewając się krwią, Ryszka padł na ziemię.

Lekarz pogotowia stwierdził złamanie podstawy czaszki i w stanie beznadziejnym przewiózł chłopca do szpitala.

Osiedle uniwersyteckie w Łodzi

Gmach Akademii Lekarskiej stanie w końcu ul. Narutowicza. — Dworzec Fabryczny będzie przebudowany. — Wejście na peron z ul. Kilińskiego. — Uporządkowanie Wodnego Rynku

Wydział techniczny Zarządu Miejskiego, w wykonaniu planów wydziału regulacji, przystąpił **do uporządkowania okolic Wodnego Rynku.** Szpetna rudera, w której mieści się kino „Oświatowe", a która wystaje na chodnik poza linię regulacyjną domów, będzie zburzona. Projekt przewiduje, że **w miejscu tym stanie w przyszłości kościół.** Oczywiście ul. Rokicińska będzie poszerzona. Jednocześnie rozpoczęto już roboty pomiarowe w drugim krańcu miasta, który w niedalekiej przyszłości zmieni całkowicie swój wygląd, a mianowicie **w okolicach Placu Leonarda.** Ulica Piotrkowska będzie w tym miejscu rozszerzona do 60 metrów, tworząc z jednej strony placyk z efektownym zieleńcem. W głębi zieleńca wznosić się będzie poczekalnia dla pasażerów tramwajów dojazdowych, przed którą urządzona zostanie **pętlica tramwajów miejskich.** Projektowane przedłużenie ul. Piotrkowskiej **po przez teren parku Leonarda,** napotyka wciąż jeszcze na trudności. W początkach przyszłego roku rozpoczną **się** na tym tereni roboty, związane **z budową bloków mieszkalnych Z. U. S. kolonii mieszkaniowej na terenach, stanowiących własność firmy Geyer i wreszcie budowa wzorowego dworca autobusowego.**

W niedalekiej przyszłości **zmieni się wygląd ulicy Narutowicza.** Perspektywa jej zostanie zamknięta **wspaniałym gmachem, w którym mieścić się będzie Wyższa Uczelnia Lekarska.** Projekt przewiduje, że w niedalekiej przyszłości, **powstanie osiedle uniwersyteckie,** składające się z kompleksu budynków. W chwili obecnej prowadzone są pertraktacje z właścicielami terenów o ich nabycie przez miasto. Pertraktacje prowadzone są w tempie przyspieszonym. Chodzi o nabycie gruntów pod rozbudowę pierwszej wyższej uczelni w Łodzi.

Projekt Wydziału Regulacji przewiduje, iż **ul. Narutowicza zabudowana zostanie gmachami czterokondygnacyjnymi.** Z prawej i lewej strony osiedla uniwersyteckiego rozciągać się będzie **dzielnica willowa, o zabudowie luźnej i gęsto zazieleniona.** Dzielnica willowa rozciągać się będzie od ul. Południowej aż po za park 3-go Maja, na wschód od ul. Zagajnikowej.

Zastrzeżone pod budowę willi prywatnych zostały również tereny na Karolewie, za dworcem Kaliskim, gdzie już obecnie wznoszą się domki kolonii woźnych magistrackich i wreszcie dzielnica julianowska. W opracowaniu jest również **plan uporządkowania i zabudowania Placu gen. Hallera,** który wobec tendencji do zabudowy okolicznych terenów, znajdzie się niezadługo w centrum miasta. Projekt zabudowy tego placu musi być jednak uzgodniony z władzami nadzorczymi.

Zaniechany został chwilowo plan przebicia ul. Targowej w kierunku torów kolejowych. Uporządkowanie tej dzielnicy przełożone zostało na termin późniejszy, po wzniesieniu gmachu urzędu wojewódzkiego na Placu Dąbrowskiego, urządzeniu skweru przy zbiegu ulic Cegielnianej i Targowej i wreszcie po ostatecznym ustaleniu **projektu budowy nowego dworca Fabrycznego.**

Dworzec Fabryczny zostanie w bieżącym roku **prowizorycznie przebudowany w ten sposób, że przebite będzie dodatkowe wejście od strony ulicy Kilińskiego. Będzie ono przeznaczone dla podróżnych pociągów podmiejskich i wpłynie na znaczne zmniejszenie ruchu podróżnych przy głównym wejściu, zwłaszcza, że pociągami podmiejskimi jeżdżą przeważnie przekupnie, handlarki mleka i wieśniaczki, przybywające na targ, objuczone tobołami, koszami i tp. bagażem.**

Plany powyższe zrealizowane zostaną w najbliższym czasie a rozpoczęcie robót przewidziane jest jeszcze na rok bieżący.

W fotelu i za kulisami.

Madame Sans-Gêne

Komedia w 3 aktach z prologiem W. Sardou

Gościnny występ Ireny Eichlerówny

Irena Eichlerówna

Rys. S. Dobrzyński.

„Madame Sans-Gene" należy do sztuk, które zrobiły jedną z najszczęśliwszych „karier" teatralnych. Swój długotrwały żywot sceniczny zawdzięcza ona świetnej „robocie" najwytrawniejszego znawcy kuchni teatralnej, jakim był Sardou, wspaniałym dwum główmym rolom, stanowiącym wymarzony popis wszystkich gwiazd aktorskich i urokowi legendy napoleońskiej, będącej po dziś dzień tematem wdzięcznym i atrakcyjnym.

Konstrukcja sztuki nawskroś **melodramatyczna** nosi wszystkie cechy tego najpopularniejszego rodzaju twórczości. A więc: jaskrawy podział charakterów na sympatyczne i „czarne", kontrastowość wzajemnie zazębiających się sytuacyj dramatycznych i groteskowych, tania łezka sentymentalna w „wielkich scenach", brak psychologicznego pogłębienia postaci i, co najważniejsze — apelowanie poprzez **demokratyczność** bohaterów i rozwój akcji — do **tkwiącego w każdym człowieku poczucia sprawiedliwości i słuszności.**

W nowoczesnym melodramacie zmieniła się tylko forma: treść w swej istocie pozostała ta sama. Bo czyż Katarzyna Hübscher, biedna praczka paryska z pierwszych dni rewolucji francuskiej — nie jest rodzoną siostrą różnych **„myszy kościelnych", „sekretarek pana prezesa" i „dobrych wróżek"?...** Czyż jak one — nie jest uboga, dzielna, szlachetna, cnotliwa i piękna? Czyż jak one — nie jest mocna w gębie i nie zawdzięcza wszystko co posiada własnym zasługom? Ale gdy w społeczeństwach **plutokratycznych** buławą jest stanowisko dyrektora wielkiego koncernu przemysłowego, za czasów napoleońskich względnie najłatwiej było dla dziecka ludu wspiąć się na szczyty społeczne po drabinie, której każdy szczebel był bohaterską kartą historii...

Epopea napoleońska przez pryzmat sentymentalnej łezki i groteskowej satyry jest bodaj największym magnesem tej sztuki. Ale jej siła przyciągania publiczności była różna, zależna od prądów i wiatrów epoki. Im leniwiej toczą się koła historii, tym bardziej archiwalne są figury „Madame Sans-Gene". Ilekroć jednak wypadki nabierają tempa rewolucyjnego, gdy dynamizm zdarzeń dziejowych wytrąca narody z równowagi, detronizując konserwatyzm pojęć i instytucyj i wywracając tradycyjne autorytety, aby na ich miejscu postawić nowe — wtedy kostiumowy i zdawałoby się **papierowy melodramat nabiera rumieńców życia.** Tak to pod wpływem **rozgrzewających reflektorów historii** poczciwa bajeczka o cnotliwej i gadatliwej praczce z paryskiego bruku i wielkim, srogim, lecz sprawiedliwym Cesarzu z wyspy Korsyki, **przeszła operację Woronowa.** Wszak „Madame Sans-Gene" pokazuje nam **dyktaturę w szlafroku,** kariery zaś dyktatorów — bez względu na to czy są nam sympatyczni, czy nie, czy otaczają się męską młodzieżą czy rozgałęzioną rodziną — są w swych początkach, wniesieniach i upadkach niemal identyczne. Hannibal, Cezar, Napoleon! — **logika dziejów jest nieubłagana...**

Otóż **w tych napęczniałych historią czasach,** w jakich, niestety, żyjemy, oglądanie Cezara z pogrzebaczem w ręku i wykłócającego się po włosku, jak przekupka na rynku, z rodzonymi siostrami, nabiera specjalnego smaczku, jako niewątpliwie **odprężające uzupełnienie** groźnych pomruków dyktatorów ze szpalt dzienników i głośników radia.

⁂

Dla artystki o szerokiej skali talentu „Madame Sans-Gene" **kryje nieograniczone możliwości.** P. Eichlerówna wyzyskała **wielobarwne bogactwo** roli w sposób mistrzowski, wydobywając z niej wszystkie aspekty i odcienie. Rozśmieszała i jednocześnie wzruszała, jako rubaszna, lecz pełna najszlachetniejszych uczuć i odruchów, praczka paryska; bawiła i imponowała brawurą wielkiej sceny drugiego aktu, jako księżna gdańska, w starciu z cesarskimi siostrami; wstrząsała i zachwycała mocnymi akcentami dramatycznymi w pojedynku z wielkim Cesarzem. A nadewszystko wzbudzała podziw umiejętnością prowadzenia dialogu, piękną barwą głosu, którym z taką wirtuozerią operuje, lekkością w oddawaniu najtrudniejszych nastrojów scenicznych i tą bezpośredniością, szczerością i prostotą gry, **jakie są niezawodnymi znamionami talentu.**

Całość przedstawienia na b. starannym poziomie. Zwłaszcza wyróżnić trzeba p. **Pietraszkiewicza,** jako doskonałego Lefebre'a. Mniej się udał Napoleon p. **Biesiadeckiego;** rola ta nie leży w charakterze artysty. Z pozostałych wykonawców należy wymienić pp. **Reńską, Dąbrowskiego i Czerwińskiego.**

Publiczność, wypełniająca od tygodnia salę Teatru Miejskiego po brzegi, jak za dawnych dobrych lat, przyjmuje p. Eichlerównę z entuzjazmem, nagradzając ją brawami przy podniesionej kurtynie.

W. POLAK.

ś. † p.

z Bolewskich
Julia Józewska

po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Św. Sakramentami, zmarła dnia 20 maja 1939 r.

Eksportacja odbyła się w poniedziałek, dnia 22 maja r. b., z domu żałoby przy ul. Piotrkowskiej 272a do Katedry Św. Stanisława Kostki, skąd po nabożeństwie żałobnym zwłoki ś. p. Zmarłej przewiezione zostały do Warszawy.

W Warszawie nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Julii Józewskiej odbędzie się w środę 24 b. m. o godz. 10.30 rano w górnym kościele Św. Krzyża na Krakowskim Przedmieściu.

Po nabożeństwie wyprowadzenie zwłok na cmentarz powązkowski. Zawiadamiają o tym pogrążeni w głębokim smutku

Mąż i Rodzina

Popis szkoły tańca
Haliny Krukowskiej

Kierownictwo szkoły, prezentując wyniki swej całorocznej pracy, poświęciło lwią część popisu produkcjom dzieci, jak gdyby pragnąc w ten sposób podkreślić swe istotne cele i zadania.

W ostatnich latach, poza szkołą oficjalną, dużą popularnością cieszą się szkoły tańca, które odgrywają podwójną rolę w wychowaniu dziecka, łączą bowiem ruch fizyczny z rozwojem jego zmysłu estetycznego, Olbrzymie znaczenie tej syntezy pedagogicznej nie znalazło jeszcze swej właściwej oceny ze strony czynników miarodajnych, skoro lekcja tańca nie stała się dotąd przymusem powszechnym.

Szkoła Haliny Krukowskiej wywodzi swój program z wymogów i potrzeb pedagogicznych. Uwzględniając w znacznym stopniu gimnastykę ciała, usiłuje ponadto oddziałać bezpośrednio na wyobraźnię dziecka, wprowadzając je czy to w świat pracy, czy też baśni — nie jako biernego widza, lecz jako aktora. I obracając się ruchem tanecznym w tym czarownym świecie, dziecko chłonie wrażenia wielokrotnie spotęgowane i przyswaja sobie dogmaty prawdy i cnoty bez wysiłku i oporu.

O tym myślała niewątpliwie dyrekcja szkoły Haliny Krukowskiej, przystępując do montażu widowiska, opracowanego według baśni „Kopciuszek". Arcytrudna praca pp. Krukowskiej i Silbersteinówny, dała rezultat o wysokiej wartosci pedagogicznej — a więc cel został osiągnięty.

W drugiej części popisu wystąpiła klasa zawodowa, kształcąca się pod kierunkiem p. Halbersztatówny. Z grona tego wyróżnia się kilka talentów, które reprezentowały się w tańcach zespołowych i solowych. Własne kompozycje tych uczenic uważamy jednak tylko za pierwsze próby samodzielnej pracy, wątpimy bowiem, czy najlepsze nawet talenty zdolne byłyby w tak młodym wieku do całkowicie niezależnej pracy artystycznej.

Jeżeli porównamy te próbne kompozycje młodych tancerek ze świetnym układem „Sarabandy" lub „Szkiców hiszpańskich", bez trudu stwierdzimy olbrzymią różnicę, jaka dzieli dyletantyzm od fachowej, pięknej pracy p. Halbersztatówny. **am.**

Dyżury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: Sadowska-Dancerowa (ul. Zgierska) W. Groszkowski (11 Listopada 15), T. Karlin (Piłsudskiego 54), R. Rembieliński (Andrzeja 28), J. Chądzyńska (Piotrkowska 165), E. Miller (Piotrkowska 46), G. Antoniewicz (Pabianicka 56), J. Unieszowski (Dąbrowska 24a).

Pomoc dla dzieci trwa cały rok

Dnia 20 maja r. b. zmarła

ś. † p.

z Bolewskich
Julia Józewska

Przewodnicząca Zrzeszenia Wojewódzkiego Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w Łodzi.

O bolesnym ciosie, który dotknął naszą organizację zawiadamia

Zarząd
Zrzeszenia Wojewódzkiego Z. P. O. K. w Łodzi

Na dozbrojenie Armii
W dalszym ciągu wpływają ofiary na FON

W dalszym ciągu na ręce Pana Wojewody Henryka Józewskiego złożono następujące ofiary na dozbrojenie Armii:

W GOTÓWCE: 1) Kupcy Rybni i Handl. Ryb. z inicjatywy Judy Rembielińskiego — 1 Maja 4 i Joska Aronowicza, Wolborska 38 — 331 zł., 2) Natan Ginsberg, Strz. Kaniowskich 12 — 5 zł.

W OBLIGACJACH: 1) Irenka Szafilkówna, ucz. kl. II gimn. im. E. Szczanieckiej w Łodzi, oblig. 6% Poż. Nar. na 100 zł., 2) Łódzkie Żyd. Tow. Wzajem. Pomocy oblig. 6% Poż. Nar. na 100 zł., Łódzkie „Gmiles Chazodym" Pl. Boernera 7. 3) Jan Librach, Nawrot 54 — pokwitow. tyt. wpł. zł. 35 na poczet 100 zł. — P.O.P.

W PRZEDMIOTACH WARTOŚCIOWYCH, MONET ZŁOTYCH, SREBRNYCH, NIKLOW. I MIEDZ. i dowodach wpłat na P.O.P.: 1) Stefania Kozłowska, Wólczańska 145. 2) Jan Kozioł, Zagajnikowa II 11. 15. 3) Jerzyk Mazur, ucz. III kl. Gimn. Społecz., 4) Helena Dolińska, Zgierska 170. 5) Halina Kasaniuk, Andrzeja 48, 6) Regina i Genja Goldberg, Sienkiewicza 9, 7) Irenka Szafilkówna, ucz. kl. II gimn. im. E. Szczanieckiej w Łodzi. 8) Jakób Kopel, Piotrkowska 37. 9) Józefa Kostrzewska, Nowo-Zarzewska 12.

W GOTÓWCE: 1) Dzieci szk. I. Ptasznika, Nowomiejska 22 — 6 zł. 5 gr., Dzieci 7-ej kl. szkoły powsz. nr. 157 w Łodzi — 50zł.

W OBLIGACJACH: 1) Gustawa Orbach, ul. Piotrkowska 120 — 2 oblig. 6-proc. Poż. Narod. po 50 zł., 2) Adam Orbach, Piotrkowska 69 — 6 oblig. 6-proc. Poż. Nar. po 50 zł., 3) Dzieci szk. I. Ptasznika, Nowomiejska 22 — pokwitow. na zł. 34 (2 bony POP). 4) Józef Fromer, Andrzeja 36 — pokwitow. na zł. 17 (1 bon POP).

W PRZEDMIOTACH WARTOŚCIOWYCH, MONETACH ZŁOTYCH, SREBRNYCH, NIKL. I MIEDZ.: 1)Henryk Michel, Główna 50, 2) Józef Fromer, Andrzeja 36, 3) Marta Mirtenbaumowa wdowa, Żwirki 1c, 4) Jakób Starodworski, Narutowicza 75b, 5) Irenka i Tadeusz Starodworscy, Narutowicza 75b, 6) Witold Kurman, Narutowicza 75d, 7) dr. Zygmunt Datyner, Zachodnia 59a, 8) Manes Garfinkel, Północna 6.

W GOTÓWCE: 1) Icchok Henoch Widawski Pl. Boernera 7 — 15 zł.

W OBLIGACJACH: 1) Władysław Lipszyc, Śródmiejska 52 — 4 szt. oblig. 6-proc. Poż. Nar. po 50 zł., 2) Sara Ryterbandowa, Pomorska 91 — oblig. 6-proc. Poż. Nar. na 50 zł., 3) Mieczysław Staniszewski, Żandarmeria, Wigury 22 — oblig. 6-proc. Poż. Nar. na 50 zł., 4) 10-letnia Miriam Rajznerówna, uczenica — pokwitowanie zł. 17 na 3-proc. Bony Obr. P., szk. pow. Nr. 145 w Łodzi, z własnych oszczędności. 5) Koło LOPP uczenic przy szk. powsz. nr. 145 — pokwitow. zł. 17 na 3-proc. Bony Obr. P., 6) Szkolne Koło Oszczędn. przy szk. powsz. nr. 145 — pokwit. zł. 17 na 3 proc. Bony Obr. P., 7) Spółdzielnia przy szk. powsz. nr. 145 — pokwit. zł. 17 na 3-proc. Bony Obr. P., 8) Koło Czerw. Krzyża przy szkole powsz. nr. 145 — pokwit. zł. 17 na 3-proc. Bony Obr. P., 9) Jan Więckiewicz, Łódź, Traugutta 11 — pokwitowanie zł. 17 na 3-proc. Bony Obr. P.

W PRZEDMIOTACH WARTOŚCIOWYCH I MONETACH ZE ZŁOTA, SREBRA I MIEDZI: 1) Mieczysław Staniszewski, Żandarmeria, Wigury 22, 2) Konstanty Oświeciński, Wigury 22, 3) Stanisław Koperski, Nawrot 34, 4) Icchok Henoch Widawski, Pl. Boernera 7, 5) Maria Tylkówna, ucz. gimn. Czapczyńskiej w Łodzi, 6) Danuta Trembińska, ucz. gimn. Czapczyńskiej w Łodzi.

Nie sprzedawać alkoholu młodzieży

Władze szkolne zwróciły uwagę na bardzo niepokojące zjawisko, a mianowicie na **wzrost alkoholizmu wśród młodzieży szkolnej.**

Stwierdzono, że jedną z głównych przyczyn tego, poza niedostatecznym nadzorem rodziców, jest **sprzedaż napojów alkoholowych nieletnim**, mimo obowiązującego zakazu.

W związku z tym władze wystosowały do właścicieli składów win, wódek i wszelkich napojów alkoholowych przypomnienie, iż **sprzedaż alkoholu nieletnim jest bezwzględnie zakazana.** Organa kontroli skarbowej, jak również policji zwracać będą uwagę na tego rodzaju wykroczenia, za które stosowane będą surowe represje karne, aż **do pozbawienia koncesji włącznie.**

TEATR MUZYKA SZTUKA

OSTATNIE WYSTĘPY IRENY EICHLERÓWNY W TEATRZE MIEJSKIM.

Stałe nadkomplety w Teatrze Miejskim świadczą wymownie o tej popularności, jaką miejsca zdobyły występy Ireny Eichlerówny. Niestety, występy świetnej artystki dobiegają już końca. Irena Eichlerówna wystąpi dziś, we wtorek, o godz. 8.30 wiecz. w sztuce W. Sardou „Madame Sans-Gene", w środę zaś (po raz bez względnie ostatni) kreować będzie popisową rolę w świetnej sztuce Peyret Schappuisa „Szaleństwo".

Z końcem tygodnia czeka łodzian nowa wielka atrakcja artystyczna: występy słynnego baletu Parnella.

NAJBLIŻSZE PREMIERY W ŁÓDZKICH TEATRACH MIEJSKICH.

Zreorganizowane Łódzkie Teatry Miejskie przejęte, jak wiadomo, przez Zrzeszenie Artystów Łódzkich — pracują bardzo intensywnie nad zmontowaniem aż czterech sztuk, których premiery odbędą się niebawem. Na ukończeniu pod reżyserią St. Wronckiego są próby świetnej sztuki M. Maeterlincka „Burmistrz Stylmondu", a dalej polska komedia St. Kiedrzyńskiego „Pensjonat we dworze". Równocześnie dla młodzieży szkół powszechnych przygotowuje się sztukę Kazimiery Jeżewskiej „Podanie o Piaście".

Wkrótce nastąpi Teatru Letniego w Parku Staszica. Sezon letni zainauguruje tam wesoła komedia muzyczna, która obiegła wszystkie sceny świata „Domek z kart" w reżyserii Br. Dąbrowskiego.

WYSTĘPY ZESPOŁU IDY KAMIŃSKIEJ.

Od kilku dni bawi w Teatrze Polskim przy ulicy Cegielnianej zespół Idy Kamińskiej. Wystawione jest „Owcze źródło" Lope de Vega. „Owcze źródło" dane będzie dziś o godzinie 9-ej min. 15 wiecz.

OSTATNIE DNI WYSTAWY ROMANA ROZENTALA W KLUBIE STOW. KUPCÓW, PIOTRKOWSKA 73.

Wystawa Romana Rozentala, która cieszy się wciąż dużym powodzeniem będzie otwarta jeszcze tylko do piątku.

Ciekawa ta wystawa, na którą składa się kilkadziesiąt obrazów jak motywy morskie z wybrzeża polskiego w swoistej interpretacji artysty, oraz kompozycje i pejzaże znalazła zasłużone uznanie u miłośników sztuki.

Wystawa otwarta codziennie od godz. 11— 5-ej po poł. Wstęp bezpłatny.

LOLA FOLMAN ZE SWYM ZESPOŁEM W FILHARMONII.

Dziś, we wtorek, dnia 23 b. m. o godz. 9.15 wiecz. odbędzie się w sali Filharmonii uroczysta

Dziś, we wtorek, dnia 23 b. m., o godz. 9.15 wiecz. odbędzie się w sali Filharmonii uroczysta premiera operetki w 3-ch aktach pióra I. Perlowa p. t. „Złote kłosy" z udziałem Loli Folman.

MIRIAM ORLESKA W ŁODZI.

Czołowa artystka Trupy Wileńskiej, odtwórczyni wielu postaci scenicznych, p. Miriam Orleska, wystąpi w czwartek, 25-go b. m., o godz. 9-ej min. 15 wiecz. w Klubie Inteligencji Żydowskiej (Piotrkowska 86) w bogatym i urozmaiconym programie recytacyj utworów Asza, Szekspira, Markisza, Mołodowskiej, Bomzego, Rabona i inn. Część muzyczną wieczoru wypełni p. Lili Koroczyńska-Goldbergowa (fortepian).

ODCZYT W POLSKIM TOW. CHEMICZNYM.

Staraniem Polskiego Tw. Chemicznego odbędzie się dnia 24-go maja o ogdz. 20-ej min. 15 w sali odczytowej Stow. Techników (ul. Piotrkowska Nr. 102) odczyt p. inż. St. Łatkiewicza p. t. „Sulfoniany alkoholi tłuszczowych a zmiękczanie wody". — **Wstęp bezpłatny.**

Z dziejów Łodzi

Dnia 23 maja 1919 roku dociera do Łodzi wieść radosna o powrocie do rodzinnych pieleszy licznych łodzian z dywizji 4 generała Żeligowskiego. Radość potęguje udekorowanie gen. Żeligowskiego orderem ‚Croix de guerre" oraz rozkaz pożegnalny gen. francuskiego d'Anzelme, wyrażający uznanie dla dzielnych wojsk generała Żeligowskiego w walkach o honor żołnierza polskiego na wschodzie. W składzie 643 oficerów oraz blisko 4 tysięcy wyborowego żołnierza, wyjątkowo wielu było łodzian; dzisiaj tworzą oni specjalny związek kombatancki, odgrywający jedną z czołowych ról w Federacji Związków byłych Obrońców Ojczyzny. Dywizja Żeligowskiego sprowadziła do Łodzi bogaty materiał wojenny: działa, radiostacje, samochody.

Maj **23** Wtorek

Dziś Dezyderego
Jutro Joanny i Afry

Wschód słońca	3.32
Zachód słońca	19.32
Wschód księżyca	8.22
Zachód księżyca	23.35
Długość dnia	16.23
Przybyło dnia	8.23

Krótkie wiadomości

INSPEKCJĘ ZAKŁADÓW WYCHOWAWCZYCH, w których pobiera naukę młodzież, będąca pod opieką miasta, przeprowadził wydział opieki społecznej. Około 200 wychowanków miejskich kształci się w gimnazjach mechanicznych i stolarskich w Sandomierzu, Zawichoście, Kazimierzu Dolnym i Krakowie. Wszystkie te ośrodki zostały zlustrowane przez kierownika opieki zamkniętej, p. Maciejowskiego.

***

KONTROLE CENNIKOWE w masarniach przeprowadzone zostały przez inspektorów wydziału aprowizacji zarządu miejskiego. Stwierdzono w kilkunastu wypadkach niestosowanie się do ustalonego cennika oficjalnego, względnie nieujawnienia cen, w myśl obowiązujących przepisów. Winni pociągnięci zostali do odpowiedzialności karnej.

***

BUDDOWĘ HAL TARGOWYCH przy ulicy Srebrzyńskiej, na terenach zakupionych przez miasto, projektuje wydział przedsiębiorstw. Na razie przygotowywane są plany zabudowy terenów, wzniesienia wzorowych hal targowych, urządzenia targowiska wozów i t.p.

***

BIBLIOTEKI W WIĘZIENIACH łódzkich cieszą się wielką frekwencją. W miesiącu kwietniu korzystało z nich 609 więźniów. Trzy biblioteki więzienne posiadają 2.791 dzieł w 3.100 tomach. Największą frekwencją cieszyły się powieści i nowele obyczajowe.

***

POBOROWI ROCZNIKA 1918 winni się stawić dziś, dnia 23-go, przed komisją poborową Nr. 1 przy ulicy Ogrodowej 34, o godz. 8-ej rano, zamieszkali na terenie III komisariatu policji państwowej o nazwiskach na litery M i T.

Przed komisją poborową Nr. 2, Al. Kościuszki 19, tegoż dnia o tej samej porze winni się stawić wszyscy mężczyźni rocznika 1918, zamieszkali na terenie 4 komisariatu P.P. o nazwiskach na litery: S, T, U.

Podwyższenie zasiłków dla rodzin żołnierzy

(Pat) Warszawa, 22 maja. — Minister spraw wewnętrznych wydał rozporządzenie, które weszło w życie dnia 21 maja r. b. a mocą którego zostały podwyższone zasiłki dla rodzin żołnierzy, powołanych do czynnej służby wojskowej, zamieszkałych w miejscowościach liczących ponad 50.000 mieszkańców.

Podwyższone zasiłki w tych miejscowościach wynoszą obecnie dziennie dla jednej osoby 1 zł. 10 gr., dla dwóch osób 1 zł. 30 gr., dla trzech i więcej osób 1 zł. 50 groszy.

POGRZEB MAŁŻONKI P. WOJEWODY

Eksportacja zwłok ś. p. Julii Józewskiej przy udziale przedstawicieli władz i społeczeństwa łódzkiego

W dniu wczorajszym w godzinach przedpołudniowych rozpoczęły się uroczystości pogrzebowe ś. p. Julii Józewskiej, zmarłej małżonki wojewody Józewskiego.

O godz. 10.30 z domu żałoby przy ul. Piotrkowskiej 272-a wyruszył w kierunku Katedry kondukt pogrzebowy. Za trumną postępował p. wojewoda w towarzystwie siostry Zmarłej i w otoczeniu rodziny, dalej delegacje społeczeństwa i przedstawiciele władz państwowych z wicewojewodą Jellinkiem i naczelnikiem dr. Wroną na czele, delegacje organizacyj społecznych, Zw. Pracy Obywatelskiej Kobiet, stowarzyszenia urzędników państwowych, Rodziny Urzędniczej, korpus oficerów P. P. i licz ne grono znajomych i życzliwych.

O godz. 11-ej w Katedrze Św. Stanisława Kostki Mszę Św. żałobną celebrował J. E. ks. biskup sufragan dr. Tomczak w asyście licznego duchowieństwa. Pienia żałobne wykonał chór alumnów seminarium duchownego. W narie kościelnej ustawiono trumnę na katafalku bogato ozdobionym kwieciem i zielenią.

Miejsca przy trumnie zajęli p. wojewoda, rodzina, d-ca O.K. IV gen. Thommee, prezydent m. Łodzi Kwapiński, prezes S. O. Maciejewski, prokurator dr. Spólnik, dyr. Izby Skarbowej Rzadkiewicz, komendant wojew. P. P. insp. Łoziński, starostowie — grodzki i powiatowi z wojew. łódzkiego, komendant grodzki P. P. insp. Elsesser-Niedzielski, prezydenci i burmistrzowie miast, posłowie i senatorowie z senatorem dr. Fichną na czele, przedstawiciele samorządu gospodarczego, prezes dr. Maciszewski, prezes Izby Rzem. Kopczyński, liczne delegacje organizacyj robotniczych, chłopskich i przemysłu, oraz wiele osób z poza Łodzi, między innymi z Warszawy i Śląska. Wśród obecnych widzieliśmy b. premiera Janusza Jędrzejewicza z małżonką, komendanta głównego P. P. gen. Kordian-Zamorskiego i innych.

Po odprawieniu egzekwi żałobnych orkiestra Pol. Państw. odegrała marsza żałobnego Chopina.

W dniu wczorajszym napłynęły pod adresem pana wojewody liczne depesze kondolencyjne, jak również zgłosiły się liczne delegacje z wyrazami współczucia. Między in. w niedzielę 21 b. m. złożył osobiście kondolencje p. wojewodzie minister rolnictwa i reform rolnych Poniatowski, który bawił w Łodzi.

W dniu wczorajszym w godzinach popołudniowych zwłoki ś. p. Julii Józewskiej eksportowano do Warszawy, gdzie w środę dnia 24 b. m. odbędzie się pogrzeb na cmentarzu Powązkowskim.

***

P. prezydent m. Łodzi z powodu zgonu małżonki p. wojewody H. Józewskiego wysłał depeszę kondolencyjną treści następującej:

Wojewoda Henryk Józewski.

Z powodu zgonu ś. p. Małżonki Pana Wojewody w imieniu Zarządu Miejskiego w Łodzi oraz własnym wyrazy najgłębszego współczucia składa — Jan Kwapiński.

Protest przeciw „Białej Księdze"

2-godzinny strajk proklamowany przez organizacje sjonistyczne w Łodzi

Wczoraj odbył się w Łodzi, podobnie zresztą jak i w innych miastach Polski, 2-godzinny strajk protestacyjny, proklamowany przez organizacje sjonistyczne w związku z ogłoszeniem „Białej Księgi".

Od godz. 2-ej były zamknięte prawie wszystkie przedsiębiorstwa żydowskie. Nieczynne były także liczne warsztaty rzemieślnicze, pracownie i t.d.

Na murach miasta rozplakatowane zostały wczoraj **odezwy komitetu koordynacyjnego organizacyj sjonistycznych.** W odezwie tej organizacje sjonistyczne protestują przeciwko postanowieniom „Białej Księgi" i wzywają ludność żydowską do dalszej walki o państwo żydowskie w Palestynie.

Wczoraj miała się udać **delegacja organizacyj sjonistycznych do wicekonsula brytyjskiego w Łodzi,** celem wręczenia mu rezolucji protestującej przeciwko obecnej polityce rządu brytyjskiego w sprawie Palestyny. Z powodu jednak nieobecności wicekonsula, delegacja udała się do niego dopiero za kilka dni, kiedy przybędzie on do Łodzi.

Wyniki wyborów samorządowych

w kilku większych miastach polskich. — Porażka Stron. Narodowego. — Nowe oblicze samorządów

Ubiegłej niedzieli w szeregu miast Polski odbyły się wybory samorządowe do rad miejskich. Wyniki wyborów są niezmiernie charakterystyczne i w wielu wypadkach zmienią radykalnie oblicza samorządów.

W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIM wybory przyniosły zdecydowane zwycięstwo PPS, która zwiększyła znacznie swój stan posiadania.

I tak w SOSNOWCU PPS uzyskała 25 mandatów (poprzednio 9), Chrześcijańsko-Społeczne Zjedn. Narodowe — 14 mandatów (poprzednio 30), lista żydowska ogólna — 7, Katolicki Blok Narodowy (Str. Narodowe i Chrześcijańska Demokr.) — bez mandatu.

W BĘDZINIE PPS zdobyła 17 mandatów (poprzednio 9), Chrześcijańsko-Społ. Zjedn. Nar. — 7, Żydzi 15.

W DĄBROWIE GÓRNICZEJ: PPS —24(10), Chrześc.-Społ. Zjedn. Nar.—6 (poprzednio 21), Żydzi — 2.

W CZELADZI: PPS — 15 (2), Chrz. Społ. Zjedn. Nar. — 8 (21), Blok Katolicki 1 mandat.

W ZAWIERCIU: OZN. zdobył 14 mandatów, PPS — 13, Str. Nar. — 2, Żydzi — 3. Frekwencja głosujących w Zagłębiu Dąbrowskim wynosiła przeciętnie 70 proc.

Dużą niespodziankę stanowią również wyniki wyborów w ZAKOPANEM, gdzie Str. Narodowe, mimo ożywionej agitacji, zdobyło zaledwie 3 mandaty, zaś socjaliści — 7, ludowcy — 7, OZN —5 i Żydzi — 1. W NOWYM SĄCZU PPS uzyskała 10 mandatów, Zjedn. Str. Polskie — 13, Żydzi — 6 mandatów.

We LWOWIE główna rozgrywka odbyła się między listą Katolicko-Narodową (endecja) a listą Chrześcijańsko Narodową (OZN). Na ogólną liczbę 72 mandatów endecja, która liczyła na większość w radzie miejskiej, zdobyła zaledwie 23 mandaty, OZN zaś — 22 mandaty. Socjaliści i demokraci uzyskali 11 mandatów, Żydzi — 16. Ukraińcy nie zdobyli ani jednego mandatu.

Przy wyborach tych padło wielu znanych działaczy, a m. in. dr. Poratyński, prof. Grabski, gen. Bałaban, prof. Romer i b. poseł Hausner. Frekwencja we Lwowie wynosiła zaledwie 50 procent.

W DROHOBYCZU wybrano do rady miejskiej 14 radnych z OZN, 2 z PPS, 11 Żydów i 3 Ukraińców.

W RADOMIU: PPS zdobyła 19 mandatów, Polskie Zjedn. Katolickie (porozumienie OZN z Chadecją) — 18 mandatów. Stronnictwo Narodowe, występujące pod szyldem Bloku Katolickiego, poniosło porażkę, zdobywając zaledwie jeden mandat, przy czym przy wyborach padł wódz endecji radomskiej, adw. Gajewski. Należy zaznaczyć, że Str. Narodowe sprowadziło na ostatni wiec przedwyborczy do Radomia inż. Adama Doboszyńskiego i gen. Januszajtisa. Bund i klasowe związki zawodowe zdobyły 7 mandatów, pozostałe ugrupowania żydowskie — 3 mandaty.

W CZĘSTOCHOWIE: Chrześcijańsko-Nar. Zjedn. Gospodarcze (OZN)— zdobyło 9 mandatów, Str. Narodowe— 16 mandatów, PPS — 7, Chrześcijańskie Zw. Zaw. Ch. D. i Str. Pracy — 6 i Bund — 2, klub żydowski — 8 mandatów.

W WILNIE: Blok Gospodarczy (OZN) uzyskał 19 mandatów, blok Narodowo-Katolicki (endecja)—27 mandatów, Stronnictwo Demokr., związki zawodowe i PPS — 9 mandatów, Bund— 10 mand., Żydowski Blok Mieszczański —5, Poalej Sjon — 2. W poprzedniej radzie miejskiej PPS nie miała swych przedstawicieli.

W LUBLINIE: obliczenia nie zostały jeszcze zakończone. Przypuszczalny podział mandatów przedstawia się jak następuje: OZN — 20, Str. Narodowe— 15, PPS — 11, Bund — 2 mandaty.

We wszystkich miastach wybory minęły najzupełniej spokojnie, jedynie we Lwowie zanotowano kilka wybryków młodzieży endeckiej.

Pełna tabela wygranych

12-go dnia ciągnienia IV-ej klasy 44-ej Loterii Państwowej

(TABELA NIEURZĘDOWA BEZ GWARANCJI).

CIĄGNIENIE PIERWSZE.

10.000 zł. — 153455.
50.000 zł. — 90489.
15.000 zł. — 138223.
10.000 zł. — 96040 151101.
5.000 zł. — 16650 146144.
2.500 zł. — 6860 11035 11965 20824 34924 36165 36666 61139 72212 98544 103355 108034 128347 133613 149185.
2.000 zł. — 680 9778 11788 22704 24004 26004 37831 38427 44207 61336 61418 82182 92815 111716 112391 148759 154420 160887 164045.
1.000 zł. — 9267 10196 13505 14588 16448 23085 25470 29396 40173 46535 47401 47441 47860 60930 71951 93410 98682 99333 102002 102093 104372 106075 108054 123485 136416 140473 141594 141972 149541 150992 162574 164153.

WYGRANE po 250 ZŁ.

349 418 659 70 701 862 975 1082 145 228 29 56 301 84 405 32 82 585 606 49 796 817 917 52 62 96 2115 94 349 78 466 552 696 796 934 43 3137 39 384 88 410 592 99 603 94 725 585 973 4179 240 468 739 53 66 5107 45 71 96 333 523 50 78 99 903 6014 22 115 41 219 62 301 400 14 658 82 98 725 68 856 88 7004 66 182 84 273 476 51258 86 842 8022 61 217 28 32 223 32 63 84 444 94 538 851 9121 91 257 659 76 803 976

10031 33 13 6 330 409 37 526 637 94 11092 283 84 445 93 591 642 93 736 898 970 12016 128 278 309 432 632 63 981 13025 44 306 90 454 540 82 707 808 49 52 989 14018 230 357 65 406 554 93 729 820 69 74 99 15020 258 68 435 725 25 818 16203 372 539 705 979 17036 47 129 412 37 81 97 554 59 70 622 23 77 738 82 18020 74 172 352 547 84 710 59 915 46 19022 40 55 145 424 91 502 62 92 818 33 72 910 46.

20118 219 373 433 510 716 32 913 25 46 21013 138 204 6 366 419 609 77 714 888 22010 114 256 493 606 864 933 50 97 23096 230 317 57 98 441 599 641 79 746 860 24068 126 325 50 451 544 601 747 49 5325217 1511 229 347 65 442 535 650 52 783 99 828 933 26211 59 83 787 861 929 34 27128 363 428 99 964 89 28113 74 224 355 419 36 563 707 889 930 98 29000 51 116 222 406 57 654 811 19 61 930 78.

30132 54 203 16 33 37 387 671 857 31014 70 316 63 562 614 43 45 64 727 876 998 32002 24 48 87 248 51 302 32 96 419 509 712 804 61 33106 478 543 75 93 605 72 643 62 927 68 34096 130 202 22 30 392 440 49 519 37 93 614 789 93 880 91 952 94 35001 274 367 69 445 75 583 98 741 819 27 36050 55 117 48 283 303 30 68 499 680 729 814 950 37063 87 101 5 53 340 99 488 94 529 653 98 805 28 38008 80 106 315 59 686 724 802 93 999 39014 179 233 37 353 576 89 618 88 782 891 957.

40055 221 37 77 345 53 61 466 90 577 617 86 996 41066 91 121 373 407 55 67 502 3 32 73 638 97 741 42062 297 344 418 37 526 43240 486 700 825 44054 118 365 84 413 14 56 503 885 90 978 45008 55 62 205 30 314 488 504 59

46119 94 324 471 92 551 757 61 815 45 911 42 67 90 47161 408 91 623 720 25 801 28 930 93 48132 50 313 41 569 715 84 85 852 79 928 36 49018 94 220 22 64 332 74 422 30 48 946 72

50095 191 265 429 37 81 91 95 525 631 719 832 57 75 51081 86 174 228 364 75 457 75 574 735 40 832 45 5 7897 903 52039 147 90 232 339 405 522 601 852 70 961 79 92 53050 302 4 46 454 634 57 748 843 61 979 54006 41 140 61 295 321 415 595 937 49 55068 125 231 424 610 58 879 56096 325 735 95 935 57125 63 276 451 55 539 849 70 71 58001 58 98 155 70 378 448 93 558 633 705 955 71 59058 151 232 330 92 491 664 710 931.

60008 9 19 86 124 200 303 409 43 97 507 608 673 763 848 995 61001 172 99 272 97 562 81 742 62057 104 234 507 712 812 48 936 63066 287 94 96 364 448 624 794 914 57 64071 495 570 723 60 85 836 99 65082 91 256 483 87 508 9 605 788 83 804 90 919 66112 248 681 768 90 17 93 911 67136 360 92 94 462 535 67 97 682 801 14 32 68082 485 503 58 88 69179 261 408 43 90 568 697 880 910

70057 84 99 213 559 700 811 902 35 71110 567 738 92 72067 270 713 874 98 950 96 73057 110 230 414 728 816 997 74020 111 63 305 96 867 994 75042 109 65 269 72 394 505 827 34 48 847 944 86 76157 239 475 512 45 70 654 705 51 94 804 69 77 77047 432 603 40 887 936 59 62 78056 76 270 78 327 458 676 700 32 894 79043 16 353 408 16 64 537 40 653 769 865 72 81

80096 331 463 770 890 943 81011 17 153 207 17 54 312 431 539 777 922 32 82065 299 327 419 802 984 83292 415 80 93 846 84107 87 271 98 407 627 941 69 85069 563 650 752 815 941 77 86036 89 129 211 90 442 511 24 709 877 995 87045 52 383 428 79 884 943 88044 122 377 527 33 49 738 79 950 78 89339 434 42 93 514 654 758 899.

90031 131 38 238 618 854 958 91145 204 25 60 593 606 878 94 92063 343 437 98 503 23 28 691 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087 430 608 29 39 793 94130 261 338 492 521 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051 215 21 322 90 454 532 94 741 809 30 904 58 89 99037 86 176 340 424 533 39 48 75 629 703 67 820 995 99.

100277 245 747 59 833 95 992 101056 106 38 247 388 95 489 633 786 98 102002 232 510 629 47 103040 178 254 85 477 83 632 929 104093 100 538 22 613 734 930 67 105013 92 100 81 566 706 805 106010 122 418 584 87 638 93 742 806 44 85 957 71 107123 89 272 349 73 421 98 614 95 897 823 108020 79 101 80 89 259 95 307 469 510 44 84 677 822 67 109081 156 221 86 410 32 817 86.

110013 349 50 88 430 74 620 703 93 889 620 95 111246 61 439 535 638 62 799 839 49 916 26 111091 200 86 379 93 427 58 113021 62 78 90 98 161 239 48 71 311 445 552 601 35 839 909 114026 146 73 332 433 502 755 903 52 115031 182 398 555 90 610 11 745 835 920 23 116187 299 320 438 601 776 863 79 117129 594 641 712 36 949 118191 345 78 445 605 10 730 859 931 119092 131 74 516 51 682 733 89 807 41 912

120033 96 378 472 653 914 21 121142 94 200 368 437 86 512 39 49 717 82 879 911 122179 83 360 495 533 601 768 92 851 998 123320 22 30 44 463 97 717 866 124107 13 19 96 207 502 23 63 626 93 739 923 125181 204 376 81 428 565 736 75 851 953 126015 26 115 53 78 237 97 437 52 61 519 73 822 127156 85 464 67 561 605 24 128062 180 472 80 630 86 725 54 129034 64 184 230 75 321 98 492 584 648 51 701

130004 242 378 408 67 86 88 896 913 15 28 53 131351 774 844 45 908 132088 187 340 446 53 701 133133 261 67 316 400 90 521 337 74 709 74 134011 163 408 32 62 661 742 58 68 802 39 77 80 135011 70 94 194 333 539 600 721 61 917 136087 202 35 452 64 558 86 826 137020 94 112 31 95 315 74 456 77 602 9 773 865 96 905 138002 52 307 46 863 921 66 89 139083 129 341 97 472 85 658 712 76 806 86 95.

140007 26 122 236 71 338 51 57 742 843 50 61 84 919 141000 330 42 93 412 25 736 945 142067 450 93 530 787 143024 490 144120 258 66 456 500 66 626 67 711 840 47 974 145043 49 97 492 630 146163 494 98 625 86 784 95 864 147014 268 467 967 148008 202 319 50 56 57 625 29 149066 172 451 85 573 617 29 53 751 69 87 865.

150149 213 83 302 17 47 88 400 2 23 92 687 861 151230 580 657 843 941 152054 102 207 709 918 93 153061 169 204 379 574 82 98 856 98 154026 49 137 353 61 76 82 468 85 527 600 710 51 997 155011 26 67 196 225 375 470 607 64 702 81 67 85 893 911 75 156645 758 871 91 157412 500 88 648 700 37 852 940 158032 234 41 421 73 517 690 805 159109 53 79 200 43 497 512 43 659 718 65 862 96

160038 136 239 329 480 618 19 57 964 161137 56 73 211 317 714 26 918 43 80 162003 109 228 343 61 630 53 57 88 984 163101 60 227 391 559 617 164151 220 33 395 454 89 600 5 45 846 77 925 84.

DRUGIE I TRZECIE CIĄGNIENIE.

20,000 zł. — 146544.
15,000 zł. — 151674, 157174.
10,000 zł. — 21352,
5,000 zł. — 27434, 59019, 80129,
2,500 zł. — 19330, 23900, 41423, 43739, 50679, 56843, 70944, 83448, 94355, 118935.
2,000 zł. — 296, 3519, 9248, 20158, 21837, 24311, 65656, 70424, 97690, 107212 132883, 154987, 159285,
1,000 zł. — 16351, 17952, 18200, 21396, 21145, 26872, 29484, 30250, 36804, 44744, 49679, 50026, 67245, 67831, 77325, 82900, 82635, 85487, 89682, 100969, 101917, 118496, 125101, 126763, 127824, 130165, 132307, 135596, 152563.

WYGRANE po 250 ZŁ.

4 59 70 113 41 568 760 72 888 911 1019 36 352 413 633 64 714 936 82 2049 117 34 311 88 92 560 873 968 82 97 3099 235 328 93 433 86 570 605 19 845 932 4065 195 276 85 377 418 50 526 42 649 821 5012 163 201 356 511 13 61 603 78 90 763 896 900 96 6041 149 201 24 543 643 745 54 939 92 7030 35 139 236 352 55 68 462 703 92 963 8041 404 59 523 55 892 907 23 9013 17 36 86 142 59 99 215 63 395 572 86 871 92

10019 130 254 95 419 46 85 614 40 761 860 920 11028 70 197 225 362 483 543 643 79 12154 233 89 301 64 454 546 658 845 975 13068 162 274 97 372 406 541 52 692 718 20 946 14180 291 92 356 425 561 668 781 815 26 933 97 15047 113 82 332 445 521 80 651 793 96 971 16008 29 177 208 27 31 75 305 47 82 490 635 51 64 79 832 53 54 57 974 17055 63 160 367 453 72 87 90 91 561 613 44 81 18267 316 28 83 407 41 702 22 76 996 19017 78 305 87 93 496 679 796 850 94 906 11 48

20195 232 318 97 505 652 733 77 843 914 82 21049 145 467 85 603 42 768 95 848 74 22031 236 62 306 62 502 15 629 44 69 70 703 23082 97 199 284 358 914 24122 64 231 88 398 504 626 909 68 92 93 25001 15 151 68 81 245 570 849 718 27 40 88 845 951 84 86 26015 385 539 733 958 27005 87 184 521 27 605 89 803 74 92 952 28127 239 352 590 870 29231 37 87 393 404 560 87 771 74 98

30005 18 298 416 33 76 89 531 69 685 88 722 70 971 31139 210 23 315 431 597 695 838 32003 207 321 47 70 415 89 94 504 663 776 33180 350 618 846 50 63 959 34007 58 191 523 53 678 726 39 879 998 35165 87 287 349 406 584 615 47 766 36031 71 203 371 468 554 633 716 845 909 38 83 37061 119 37 49 98 207 61 373 79 791 38060 120 51 58 81 92 429 527 658 81 737 59 96 806 42 49 67 39166 75 95 362 67 427 82 554 614 724 840 936

40001 11 64 172 340 604 54 71 750 41049 73 179 328 71 404 76 551 776 988 42104 52 321 46 403 8 45 767 72 90 875 43129 47 52 357 441 633 900 44050 127 281 326 39 433 50 611 13 45082 108 29 265 321 30 81 604 973 46132 244 382 485 708 948 47014 38 45 65 139 316 451 612 759 97 816 900 44 48101 42 232 450 538 643 801 18 47 49135 91 99 343 406 13 522 717 94 832 958 71

50145 62 86 454 547 656 99 750 56 812 36 900 51004 20 133 424 75 85 622 708 754 871 52023 157 68 376 464 91 527 42 645 835 53051 100 47 91 211 36 472 569 699 851 97 54045 92 255 477 524 30 635 44 89 703 16 825 44 73 55638 932 56118 24 202 333 96 446 55 534 600 748 892 57046 186 651 821 939 64 58028 53 102 200 6 339 410 589 621 38 991 59068 74 225 82 305 647 50 721 35 934 99.

60080 160 82 471 554 788 855 83 61026 173 251 428 45 576 630 741 61 62024 59 94 198 415 84 504 38 616 19 743 75 838 63047 59 130 343 72 639 899 64264 85 331 98 555 93 741 830 969 65049 136 40 71 99 301 46 98 408 75 557 640 823 70 940 66093 171 81 333 569 634 762 70 842 910 67015 159 248 453 601 752 68076 488 98 609 80 710 32 823 983 69021 258 516 661 92 702 853

70258 325 424 25 31 52 72 78 534 738 42 868 79 71004 221 51 315 528 72281 302 426 554 70 767 78 865 917 73117 67 363 455 677 952 98 74034 470 83 611 16 54 79 794 863 941 75177 247 405 704 21 807 76015 49 74 75 240 42 345 400 9 517 769 77052 77 87 124 72 239 311 96 583 732 931 70 78346 65 84 590 91 685 878 983 79025 120 200 71 444 518 50 626 36 719 62 823.

80109 76 202 77 428 41 85 535 76 628 707 25 844 61 904 81197 219 419 90 553 760 921 51 66 82055 76 150 251 365 469 79 90 542 67 72 93 775 80 820 957 83092 233 67 335 404 42 84007 23 81 210 55 86 406 656 714 54 818 929 85011 17 194 508 21 617 91 930 86074 281 385 421 54 560 617 46 82 766 822 95 87181 244 403 31 93 500 38 94 607 752 845 83 919 86 88052 65 177 243 75 375 517 69 740 59 93 863 90 563 89089 260 374 405 592 610 64 65 716 38 971.

90001 13 46 114 17 99 276 374 553 74 80 804 957 59 72 91226 34 48 81 515 35 54 670 73 764 801 47 96 933 92179 431 49 520 25 654 89 763 93 366 627 49 725 71 874 95 94204 62 308 609 53 768 841 59 95199 371 454 517 58 627 50 734 945 46 96282 512 705 49 840 98 945 69 97075 138 312 31 441 45 566 736 60 98078 90 252 311 69 516 23 39 668 737 882 99 232 337 546 795 885.

100142 235 491 540 840 101169 274 377 482 558 97 689 803 40 102023 354 752 831 48 66 919 103007 66 103 12 211 92 453 583 624 786 816 61 908 104105 363 583 816 939 69 88 105056 80 256 500 41 68 820 959 106018 217 49 633 778 923 107187 245 504 622 810 108011 86 140 77 234 84 354 419 42 655 718 25 838 907 33 109127 207 435 71 672 78 942 66

110001 217 72 319 512 96 716 33 54 55 75 814 23 47 952 111004 169 679 716 58 882 112164 294 445 541 821 75 113108 439 572 676 951 114012 114 223 321 794 875 84 115001 219 336 470 529 615 64 778 872 924 116033 37 194 294 481 631 816 51 117136 496 570 77 762 814 118031 208 97 98 427 500 78 770 916 119015 90 177 213 618 803 906 46

120042 115 39 269 435 80 94 121083 99 110 39 266 384 405 523 609 723 31 810 914 86 122086 143 207 359 412 646 95 938 45 123029 42 183 203 97 347 71 422 58 93 527 719 27 35 94 890 124239 58 455 66 569 84 692 743 886 125048 459 678 98 830 961 126016 74 407 91 95 689 99 729 80 920 31 127056 111 36 240 45 47 424 40 765 817 52 54 128042 104 33 523 50 87 638 129153 337 598 765 927.

130100 26 42 346 560 17 74 654 62 721 851 964 131031 112 17 71 80 542 701 48 55 808 93 950 132049 306 433 512 79 636 133053 179 268 92 388 481 531 80 635 46 88 792 840 998 134255 80 599 689 91 793 801 135053 186 350 556 892 971 99 136199 34 555 648 788 807 915 137122 55 458 47 73 82 524 670 138032 54 185 233 300 30 42 455 573 798 896 139007 13 157 68 365 462 521 763 96 902 55 80

140272 479 90 543 48 622 75 141128 45 68 203 317 407 563 600 749 948 142018 42 61 171 206 12 417 606 76 143145 270 318 72 655 792 943 44 90 975 86 144079 319 722 93 628 74 708 20 39 58 905 55 145058 196 217 30 600 6 709 868 81 928 146049 190 218 317 78 409 552 673 750 937 147124 236 466 545 761 830 36 76 95 948 70 148004 460 511 616 708 60 843 149036 58 83 100 87 503 80 733 902.

150138 202 562 707 151113 27 89 229 342 56 434 521 663 82 886 929 152003 14 151 484 621 75 737 866 979 153091 290 353 588 694 818 154013 90 123 208 67 400 58 827 89 902 155033 58 416 51 74 858 913 156010 235 66 40 595 806 62 903 14 157192 383 499 619 44 926 33 73 158038 199 371 409 34 583 635 53 50 973 159144 258 357 574 606 28 80 822 93

160105 65 431 543 90 685 915 74 161082 295 573 783 906 11 31 92 162068 140 248 551 512 966 163016 205 28 517 306 82 164081 223 49 92 425 91 811 53.

Woreczek, zawierający 380 brylantów

i dwie perły, miał być skradziony przez Nawrockich w Wiedniu. — Wyrok zapadnie dziś

W końcu stycznia 1938-go roku dokonana została u jubilera Ambrożego Moritza w Wiedniu, kradzież w wielkim stylu: jakaś para, najpewniej **cudzoziemców, skradła woreczek skórzany, zawierający 380 sztuk brylantów i dwie perły, łącznej wartości 80.000 złotych.**

Policja wiedeńska wdrożyła dochodzenie, które ujawniło b. poważne poszlaki przeciwko małżonkom Nawrockim, złodziejom, specjalnie kosztowności, znanym policji Belgii, Francji i Anglii.

Zygmunt Nawrocki i jego żona Stanisława, oboje odziani wytwornie, przybyli w dniu 22 stycznia r.ub. do sklepu Moritza i oglądali łyżeczki srebrne. Nie kupili nic i oświadczyli, że **przyjdą raz jeszcze.** Istotnie, w dniu 24 stycznia zjawili się w sklepie po raz drugi, łyżeczek znów nie kupili, ale po ich wyjściu stwierdził jubiler **brak owego woreczka, a w nim kosztowności na 80.000 szylingów.**

Podejrzenie przeciwko Nawrockim powstało w ten sposób, że naskutek wiadomości prasowych o tej kradzieży, **zgłosił się do policji wiedeńskiej niejakiś M. Trinker, który podał, że mieszkali u niego bez zameldowania przez dni kilka małżonkowie Nawroccy, którzy w dzień kradzieży nagle się wyprowadzili. Mieli jakoby wyjechać do Szwajcarii.**

O faktach tych została powiadomiona policja polska, a ponieważ ustalono dalej, że Nawroccy mają kontakty w Łodzi — zastępca naczelnika urzędu śledczego — kom. Schoeberle prowadził na terenie naszego miasta odpowiednie obserwacje.

Dochodzenie, prowadzone w Łodzi, doprowadziło do ustalenia, że dom przy **ul. Rzgowskiej 68, nabyty za 41.000 zł. przez Annę Pilarską, przyjaciółkę czterokrotnie już karanego za kradzieże i „operacje" kasiarskie Maksymiliana Bromińskiego — nabyty został przez Pilarską, jako przez osobę podstawioną i działającą z ramienia Nawrockich.**

Rychło potem zostali Nawroccy ujęci w Łodzi, dokąd przybyli najpewniej właśnie w związku z tą tranzakcją.

Oskarżeni — złodzieje „sławni", o zasięgu europejskim — znaleźli się wczoraj na ławie oskarżonych w sądzie okręgowym.

Rozprawie przewodniczył sędzia Kępczyńskich. Oskarżał prok. Zimiński, obronę wnosili adw.: Lilker i Deczyński.

Oskarżeni nie wyglądają na asów swego procederu. Nawrocki, w ubraniu więziennym z małym, czarnym wąsikiem, szczupły i średniego wzrostu, czyni wrażenie **całkiem niewinnego i taniego eleganta, jakiego można się w nim domyśleć mimo szarego stroju więźnia. Jego żona, o dwa lata odeń starsza i licząca lat 41 — wygląda jak skromna robotnica.** — Oboje do winy się nie przyznają.

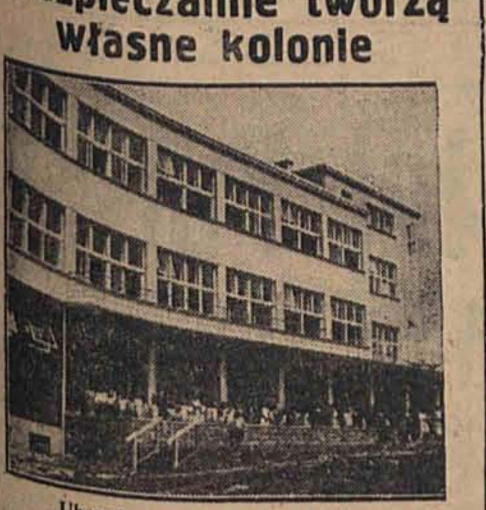
Oskarżony i jego obrońcy kładą szczególny nacisk na fakt, że w owym okresie, gdy kradzież została popełniona już byli w Łodzi, bowiem w dniu 19 stycznia podjął Nawrocki czek z K.K.O. na 1902 zł.

Przedstawiciel oskarżenia publicznego wywodzi, że można w dniu 19 stycznia podjąć czek w Łodzi, a już 22 stycznia przygotować kradzież w Wiedniu, by ją 24 w Wiedniu wykonać.

Oskarżeni powołują się na świadków, wywodzących się przeważnie z pośród łódzkiej elity... złodziejskiej.

Sąd, celem przesłuchania dalszych świadków, sprawę odroczył do dnia jutrzejszego. (l)

Ubezpieczalnie tworzą własne kolonie

Ubezpieczalnia Sp. w Bielsku Kolonia w Jaworzu.

W ramach letniej akcji wypoczynkowej dla dzieci, która już za parę tygodni rozpocznie się na terenie całej Polski, Ubezpieczalnie Społeczne przewidują w tym roku dalszą rozbudowę własnych kolonii i pół-kolonii. Zalecenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych idą po linii jak największego ich rozwoju i dążeń do stopniowego wzrostu posiadania własnych terenów kolonijnych oraz budowania domów, specjalnie przystosowanych do potrzeb kolonii i pół-kolonii.

Rozbudowa tej akcji we własnym zakresie datuje się od trzech lat. W 1937 roku śladem zwłaszcza Ubezpieczalni Bydgoskiej, która na tym polu osiągnęła bardzo dobre wyniki, 16-cie Ubezpieczalni Społecznych zorganizowało 27 własnych kolonii, ogarniając nimi ogółem 2736 dzieci ubezpieczonych. W tym samym czasie, w zakresie akcji pół-kolonijnej, trudniejszej do przeprowadzenia ze względu na brak odpowiednich terenów w miastach i okolicach podmiejskich, 6 Ubezpieczalni utworzyło 7 własnych pół-kolonii, kierując na nie 1359 dziewcząt i chłopców. W roku 1938 już nie 16 a 20 Ubezpieczalni prowadziło własne kolonie w liczbie 46-ciu dla 5003 dzieci, a 10 Ubezpieczalni Społecznych posiadało w tym czasie ogółem 27 pół-kolonii obejmujących 2.830 dzieci.

Wzmagają się przy tym dążenia poszczególnych Ubezpieczalni do zwiększenia stanu posiadania własnych terenów kolonijnych, odpowiednio przystosowanych do wymagań akcji. W roku ubiegłym własne pomieszczenia kolonijne posiadały Ubezpieczalnie: w Bielsku-Białej, Bydgoszczy, Kołomyi, Ostrowiu Wlkp., Radomiu, Stanisławowie i Tomaszowie Mazow. — półkolonijne zaś dwie Ubezpieczalnie Społeczne w Bydgoszczy i Kaliszu. Do najwzorowszych należał przy tym ładny, doskonale prowadzony dom w Jaworzu i ślicznie urządzona, świeżo zaprowadzona pół-kolonia w Kaliszu.

Koszt prowadzenia własnych kolonii i pół-kolonij zamknął się w 1938 roku sumą 342.402 zł., na akcję zaś kolonijną i półkolonijną w ogóle, t. j. łącznie z koloniami obcymi, wydatkowały Ubezpieczalnie Społeczne blisko 2 miliony złotych. W roku bieżącym kwota na ten cel ma być podwyższona proporcjonalnie do wzrostu liczby dzieci.

W dniu 21 b. m. zmarł po krótkich lecz ciężkich cierpieniach w wieku lat 71 w Warszawie i tamże został pochowany

B. P.

Zygmunt Markus

mgr. farmacji

o czym zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

ŻONA, DZIECI i RODZINA

Uprasza się o nieskładanie kondolencji.

Proces o nadużycia skarbowe

Na ławie oskarżonych zasiedli b. urzędnicy oraz t. zw. „macherzy". — Rola małżonków Wróblewskich

Jeszcze we wrześniu 1937 r. zgłosił się do inspektoratu ochrony skarbowej 32-letni Chaim Wróblewski z doniesieniem, które — jak się dopiero po blisko roku okazało, było działaniem typowego t. zw. **„podwójnego agenta"**.

Oto Wróblewski twierdził, ze wie dokładnie, iż kilku urzędników skarbowych wydaje zainteresowanym kupcom i przemysłowcom nie prowadzącym ksiąg **informacje, jakie o nich posiadają władze skarbowe na podstawie wyciągów, poczynionych w przedsiębiorstwach większych i księgi prowadzących.** W konkretnym wypadku Wróblewski złożył doniesienie, że on i jego rytualna żona wiedzą dokładnie, że wypiski, jakie czynią władze wymiarowe z ksiąg pewnej firmy — **dostarczane są potem zainteresowanym klientom tej firmy i że są niekiedy zmieniane.**

Oczywista, że do Wróblewskich zwrócili się przedstawiciele inspektoratu ochrony skarbowej z pytaniem o nazwiska owych urzędników. Ale wówczas oboje odmówili kategorycznie wyjaśnień. Oskarżeni działali w **chęci uzyskania nagrody za ujawnienie nadużycia skarbowego.** Wypiski te miały być według mniemania donoszących, przez urzędników modyfikowane i — podane w nich obroty — zmniejszone. Po skorygowaniu wymiarów należałaby się Wróblewskim premia.

Dochodzenie, prowadzone w kierunku ujawnienia owych urzędników, zrazu nie dawało rezultatu.

Dopiero w połowie roku 1938 inspektorat ochrony skarbowej ustalił nazwiska podejrzanych o te nadużycia urzędników. Wyszło dopiero wtedy na jaw, że **ludzie ci działali właśnie z namowy Wróblewskich. Działali zatem oni na dwa fronty, byli agentami podwójnymi.**

Wczoraj echa tej afery znalazły się przed sądem okręgowym.

Rozprawie przewodniczył sędzia Wiśniewski. Oskarżenie wnosi prok. Osuchowski. Bronią adw.: Kowalewski, Brzeziński, Szymański, Flipkowski i Planer.

Na ławie oskarżonych znaleźli się: b. **urzędnicy skarbowi: Henryk Cieślak, Wiesław Kaftański, Henryk Rybicki i Mieczysław Filipiński; „macherzy" — Chaim Wróblewski i jego żona Rylka, Szwarcberg i wreszcie, buchalter Izaak Fraindlich.**

Oskarżeni, prócz pierwszego, do winy się nie przyznają.

Dziś dalszy ciąg rozprawy. (l)

W dniu 19 maja 1939 r. rozstała się z tym światem

b. p. **ELEONORA LEWI** urodzona GOLDSTEIN

b. obywatelka m. Piotrkowa, przeżywszy lat 83.

O czym zawiadamia

stroskana RODZINA

Włókniarze zastanawiają się nad odpowiedzią

jakiej mają udzielić na propozycje ministerstwa o. s.

W dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie komitetu wykonawczego klasowego związku włókniarzy, na którym przedyskutowana została propozycja ministerstwa opieki społecznej w sprawie układu zbiorowego w przemyśle włókienniczym na warunkach obecnie obowiązującego orzeczenia.

Jakkolwiek nie powzięto wiążących uchwał, przypuszczać należy, że **włókniarze, przyjmując w zasadzie propozycję ministerstwa, zgłoszą jednak szereg żądań.** Postulaty te pójść mają w kierunku rewizji tabeli płac, oraz szybkiego załatwienia sprawy nowych norm obsługi maszyn i regulaminu dla delegatów fabrycznych.

Celem uzgodnienia stanowiska **zwołana będzie dziś, lub jutro konferencja międzyzwiązkowa włókniarzy**, po czym związki zwrócą się do okręgowego inspektora pracy o zwołanie wspólnej konferencji z przemysłowcami.

Ponieważ ostateczny termin udzielania odpowiedzi ministerstwa mija w dniu 25 b. m. wspólnej konferencji należy oczekiwać **jutro, względnie pojutrze.**

Rozstrzygnięcie konkursu świetlicowego

Pierwszą nagrodę przyznano świetlicy koła Młodej Wsi w Szwejkach

Sąd Konkursowy, po szczegółowym rozpatrzeniu prac nadesłanych w ramach akcji świetlicowej, odbył ostatecz ne posiedzenie celem przyznania przewidzianych regulaminem akcji nagród. Nadeszło 443 odpowiedzi, z których każda zawierała zbiorową odpowiedź na dwa pytania: **„Co się zmieniło w świetlicy od czasu gdy jest w niej radio" i „Dlaczego lepiej jest słuchać radia w gromadzie?".**

W skład Sądu Konkursowego weszli przewodniczący mjr. Jan Śliwowski — Związek Rezerwistów oraz przedstawi ciele poszczególnych organizacyj, które wzięły udział w akcji, a więc: Katolickiego Zw. Młodzieży żeńskiej i męskiej, Zw. Strzeleckiego, Zw. Harcerstwa Pol skiego, Zw. Młodzieży Wiejskiej, Zw Nauczycielstwa Polskiego i przedstawiciele Społecznego Komitetu Radiofonizacji Kraju oraz Polskiego Radia.

Pierwszą nagrodę przyznano świetlicy Koła Młodej Wsi w Szwejkach, pow. sokołowskiego.

Świetlica ta otrzymała specjalny odbiornik świetlicowy, a ponadto z świetlicy tej nadana zostanie na całą Polskę specjalna audycja świetlicowa.

Drugą nagrodę, w postaci bibliotek zdobyły: świetlica Zw. Strzeleckiego w Borzewie, pow. siedleckiego, oraz świe tlica szkoły powszechnej im. Staszica w Tczewie.

Ponadto 37 świetlic otrzymało nagrody w postaci kompletów książek oraz prenumerat „Radio dla Wszystkich".

Groźny pożar w składzie benzyny

w firmie Rodał i S-ka w Radomsku

W Radomsku, w rozlewni benzyny i smarów firmy Dawid Rodał i S-ka przy ul. Sierakowskiego 5-7 wybuchł onegdaj o godzinie 11.15 **groźny pożar, poprzedzony eksplozją.**

Wybuch nastąpił przypuszczalnie **wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem** w chwili, gdy robotnicy przelewali benzynę z rezerwuaru do beczek.

Na składzie znajdowało się wtedy 15 ton benzyny, 21 tony smarów.

Cały ten magazyn materiałów łatwopalnych i częściowo łatwozapalnych stanął w morzu płomieni.

O ratunku płonącego magazynu nie mogło być mowy. Straż ogniowa ograniczyła się jedynie do zabezpieczenia budynków sąsiednich, co się udało całkowicie.

Spłonęły całe zapasy oraz urządzenie rozlewni. Straty szacowane są na około 60.000 zł. Wypadków z ludźmi nie było. (l)

Kronika szachowa

ŁKSZ — DRUŻYNOWYM MISTRZEM ŁODZI

W ostatnim dniu turnieju drużynowego klasy A Jutrznia wysokocyfrowo pokonała YMCE 5:1, Wima przegrała z KMS 1:5, a ŁKSZ wobec nie stawienia się Kruszendera otrzymał wszystkie punkty walcovereem. Końcowa tabela rozgrywek przedstawia się następująco:

1) Łódzki Klub Szachowy — 23 pkt. 4 i pół zwyc., 2) Jutrznia — 22 pkt. 4 zwyc., 3) Koło Młodz. Spółdz. — 20 i pół pkt. 3 i pół zwyc., 4) YMCA — 11 pkt. 1 i pół zwyc., 5) Wima — 8 pkt. 1 i pół zwyc., 6) Kruszender — 4 i pół pkt. 0 zwyc.

Drużyna ŁKSz. święciła zasłużony sukces, dysponując stale dostateczną ilością pełnowartościowych graczy. Kolejność pozostałych zespołów odpowiada ich faktycznej roli. Do klasy B po rocznym debiucie w klasie A spada pabianicki Kruszender. Bez przegranej wyszli z turnieju: Gawryszczak, Mietelski (KMS), Michalec, Warszawski, Natanson (ŁKSz), Kryger i mgr. Wołkowicz (Jutrznia). Dobre wyniki mieli do zanotowania również Mikuła (KMS), Rubinowicz, Nożyc (ŁKSz), Franc, Schuman (YMCA) itd.

Z WIELKIEJ SYNAGOGI przy Al. KOŚCIUSZKI

Porządek nabożeństw w nadchodzące uroczyste święto Szewuot jest następujący: wtorek, 23-go b. m. nabożeństwo wieczorne, godz. 20-ta; środa, 24-go b. m., nabożeństwo poranne, godzina 8.30, nabożeństwo wieczorne tegoż dnia godz. 20.15, w czwartek 25-go b. m., nabożeństwo poranne wraz z modlitwą za zmarłych, godz. 8.30. Wstęp za okazaniem rocznych kart wejścia.

OFIARA ZŁOŻONA W ADMINISTRACJI „REPUBLIKI"

P. Rybicki za nietakt uchwałą Związku Kuchmistrzów 6 zł. na F. O. N.

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA" z dnia 23 maja 1939 r. | Dział gospodarczy — tel. 211-66.

Gdańsk jest kluczem Gdyni i całej Polski

Dlaczego Polska nie może być odepchnięta od Bałtyku. — Odczyt min. Strasburgera

Dnia 19 b.m. odbyło się w izbie przemysłowo-handlowej w Warszawie zebranie Stowarzyszenia Polskich Dziennikarzy i Publicystów Gospodarczych, na którym świetny znawca stosunków gdańskich **minister H. Strasburger b. długoletni** komisarz ganeralny R.P. w Gadńsku wygłosił bardzo ciekawy odczyt p. t. **„Dlaczego Polska nie może być odepchnięta od Bałtyku"**.

— Powiadamy nieraz — rozpoczął swój refera min. Strasburger — że żyjemy na kuli ziemskiej, ale w istocie żyjemy na kuli wodnej. W geografii i w polityce woda zajmuje więcej miejsca aniżeli lądy. Można powiedzieć, że morza łączą narody lub też, że je dzielą, bo morza chronią od wrogów, a łączą z zaprzyjaźnionymi narodami. **Istnieje wzajemna współzależność między narodami.** Ale **jedynie kraje, mające dostęp do morza biorą udział bezpośredni we wspólnocie narodów**, natomiast narody pozbawione morza skazane są na pośrednictwo przymusowe innych krajów.

Groźne wypadki na przełomie 1938-39 roku oświetliły jak błyskawica, znaczenie wolnego dostępu do morza i wolnych dróg morskich. Tracą niepodległość dwa kraje pozbawione dostępu do morza: Austria i Czechy. Zagrożona w swej niepodległości czuje się Litwa, bo traci naturalny dostęp do morza. Włochy dopominają się o wyjście na morze dla Abisynii przez Dżibuti i udział w zarządzie Suezu. Gibraltar, Dardanele, wyspa Panteleria, położona w cieśninie między Sycylią a Tunisem, Bab-el-Mandeb, u wylotu morza Czerwonego stają się decydującymi punktami na świecie.

W tym momencie podjęta też została próba odcięcia Polski od Bałtyku. **Czem byłaby Polska bez dostępu do morza? Jej niepodległość byłaby bardziej zagrożona niż istnienie Czecho-Słowacji po zaborze Sudetów. Bez połączenia z Bałtykiem dziewięćdziesiąt kilka procent całego obrotu towarowego Polski, a zatem całe życie gospodarcze i polityczne Polski, znalazłoby się pod kontrolą jednego państwa.**

Polska przesatłaby decydować o tem z kim i jakie stosunki polityczne i gospodarcze pragnęłaby utrzymywać. Niemcy uzyskałyby monopol na stosunki gospodarcze i polityczne Polski. **W czasie wojny celnej z Niemcami jedynie dostęp wolny do morza wybawił nas od presji gospodarczej Rzeszy.**

Służba łączności gospodarczej z morzem zapewniona jest przez istnienie Gdańska i Gdyni. Różnica prawno-administracyjna między nimi jest znaczna. Gdyni leży na polskim wybrzeżu — gdański dostęp do morza jest czymś pośrednim między dostępem terytorialnym a prawno-politycznym. Ale **gospodarczo Gdańsk i Gdynia stanowią jeden nierozdzielny port.** Pomimo odległości kilkunastu kilometrów między Gdańskiem a Gdynią, stanowią one łącznie jeden tylko dostęp do morza. Przede wszystkim jednak **mają one jedno — wspólne geograficzne i gospodarcze zaplecze, którego wobec bliskości jednego miasta od drugiego niepodobna podzielić.** Podział ładunków między Gdańskim i Gdynią odbywa się zatem na zasadzie posiadnaych urządzeń i dogodności technicznych, tak samo jak między poszczególnymi basenami czy wybrzeżami jednego i tego samego portu. **Również strategicznie nizina gdyńska zależna jest całkowicie od odległych o 10 klm. wzgórz Gdańskiej Wyżyny. Gdańsk położony u ujścia Wisły — geograficznej i gospodarczej osi Polski jest kluczem Gdyni całej Polski.**

Zamiar aneksji Gdańska przez Rzeszę nie był celem samym w sobie, lecz tylko jednym z etapów polityki niemieckiej, mającej na celu opanowanie Europy Centralnej, i Wschodniej. Nie tłomaczy się ona względami narodowymi, ani zasadą „zbierania ziem niemieckich", bo przez zabór Pragi teoria ta już dawno zdradzona została. Czyż wtłoczodna w organizację narodowo-socjalistyczną ludność Gdańska istotnie od strony polskiej potrzebuje ochrony? Dlaczego przez pięć lat od czasu zawarcia umowy polsko-niemieckiej, Pomorze nie stanowiło przeszkody dla Niemiec, a teraz z dnia na dzień bez powodu i nawet bez przygotowania propagandowego stało się przyczyną tak poważnych rozdźwięków? Niemcy w narodowo-socjalistycznej literaturze politycznej bynajmniej nie ukrywają zamiarów opanowania Europy etapami i przystąpili do wykonania w praktyce tego programu.

Jeden z obserwatorów zagranicznych życia polskiego powiedział, że istnieje w **Polsce „mistyka" dostępu do morza.** Istotnie tak jest, lecz **mistyka ta oparta jest jewnocześnie na trzeźwych politycznych i gospodarczych przesłankach. Jest ona równoznaczna z mistyką naszej niepodległości.** Nie darmo przysięgał nad brzegiem Bałtyku na pierwszym Święcie Morza cały Naród: **„Żaden wróg nie rozerwie łączności naszej z ziemią pomorską i z morzem, tak nam dopomóż Bóg".** (Is)

Łódź wróciła do równowagi gospodarczej

Znaczna poprawa na rynku finansowym. — Intensywne przygotowania do sezonu zimowego

W dniach ostatnich zaobserwowano w Łodzi pewną stabilizację sytuacji gospodarczej. Zakłócenia wywołane naprężonymi stosunkami politycznymi mijają i Łódź przystępuje do likwidacji sezonu letniego przy równoczesnych **intensywnych przygotowaniach do sezonu zimowego, najważniejszego dla Łodzi.**

Zaznaczyć należy, że **odprężenie zanotowano we wszystkich prawie gałęziach włókienniczych.**

Na rynku surowcowym zanotowano cały szereg tranzakcyj. Sfery surowcowe już w dniach ostatnich skontaktowały się z agentami zagranicznych domów surowcowych, w celu omówienia warunków nabycia surowców.

W dniach ostatnich nadeszły do Łodzi **przydziały surowcowe** dla średniego przemysłu włókienniczego na miesiące: maj, czerwiec, lipiec i sierpień, proporcjonalnie **wyższe od dotychczasowych o 10 procent,** co według opinii sfer zainteresowanych, wpłynie na wzrost przywozu surowców przez przemysł średni.

Przemysł watowy, poważny odbiorca firm surowcowych, rozpoczyna w dniach najbliższych produkcję tak zw. **kołdrową.** Produkcja watowa w Łodzi opiera się w zasadzie na dwóch artykułach, na t. zw. **wacie krawieckiej** oraz na **wacie kołdrowej.** Sezon na watę kołdrową już się rozpoczął, przy czym należy zaznaczyć, że do produkcji tej używane są bardzo wysokie gatunki bawełny, t. zw. **„Chiny"**.

Zanotowano również na rynku surowcowym znaczną **poprawę finansową, wyrażającą się w zmniejszeniu się liczby protestów wekslowych.**

W przemyśle przetwórczym w tygodniu ubiegłym zaobserwowano również **symptomy poprawy.**

W farbiarniach zarobkowych uruchomienie poważnie wzrosło. Farbiarnie te otrzymały szereg zamówień ze strony firm finansowo-mocnych ze średniego przemysłu. Zamówienia te dotyczą artykułów na kolekcje zimowe. Sfery farbiarzy przypuszczają, że w ciągu najbliższych dwóch tygodni uruchomienie w tym dziale wzrośnie do 5. względnie 6 dni w tygodniu.

Słabiej nieco przedstawia się sytuacja w przędzalnictwie, niemniej jednak i tutaj, w związku z rozpoczęciem się produkcji w farbiarniach, należy spodziewać się ożywienia.

Również i na **rynku galanteryjnym** nastąpiło ostatnio stosunkowo duże ożywienie. Hurtownicy sprzedawali przede wszystkim **artykuły** wybitnie **letnie.** Ciepłe pogody sprzyjały sprzedażom pończoch, bielizny jedwabnej, „apaszek" letnich i innych artykułów.

Na odcinku finansowym, który jest z reguły wykładnikiem procesów zachodzących w przemyśle oraz w handlu, **nastąpiła również poważniejsza poprawa. Banki prywatne zarówno większe jak i mniejsze ożywiły w poważnym stopniu działalność dyskontową.** Mimo to, że z uwagi na szereg niewypłacalności, przeprowadzana jest ścisła selekcja materiału wekslowego, oddawanego do dyskonta, to jednak **dyskonto było stosunkowo duże. Około 60 procent materiału wekslowego nadesłanego do banków przez przemysł względnie handel zrealizowano.**

Według opinii sfer miarodajnych, ma się w najbliższych dniach rozwinąć w Łodzi **udzielanie przez banki kredytów pod zastaw towarów.** Ułatwi to, rzecz jasna, działalność kredytową banków.

Miarą powracania życia gospodarczego do równowagi jest dobre wywiązywanie się z zagranicznych zobowiązań płatniczych przez firmy łódzkie i nawiązanie nowych kontaktów importowych, co właśnie w ostatnim tygodniu nastąpiło za pośrednictwem banków dewizowych, w których zanotowano stosunkowo duży ruch.

Reasumując powyższe, wbrew wszelkim pogłoskom, obiegającym obcienną prasę, jakoby życie gospodarcze w Polsce w czasach ostatnich uległo poważnym wstrząsom, należy stwierdzić, że życie gospodarcze Łodzi szybko powróciło do równowagi i stabilizacji stosunków.

Plan organizacji Polskiego Komitetu Żywnościowego

został już ustalony

Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych zatwierdziło **plan organizacji działalności Polskiego Komitetu Żywnościowego.**

Komitet ten jest organem doradczym ministra rolnictwa i składa się z przedstawicieli życia gospodarczego, sfer naukowych i organizacji społecznych.

Komitet dzieli się na sześć sekcyj: Pierwsza sekcja — ogólna — ma za zadanie ustalenie naszego bilansu wyżywienia, obliczonego zarówno na czas pokoju jak i na wypadek specjalnych trudności aprowizacyjnych. Sekcja II zajmie się wyżywieniem ludności miejskiej, sekcja III — wyżywieniem ludności wiejskiej. W ramach sekcji IV zostaną rozpracowane zagadnienia spożycia poszczególnych produktów, jak: mleka, kasz, owoców i t. d. Sekcja V — higieny — prowadzić będzie ocene prac pozostałych sekcyj z punktu widzenia higieny żywienia. Wreszcie sekcja VI — zagraniczna — utrzymywać będzie kontakt z komitetami żywnościowymi innych państw oraz Ligi Narodów. (wt.).

Spadek importu włókienniczego

w pierwszym kwartale b. r.

Import włókienniczy do Polski w I kwartale r. b. był wagowo mniejszy o 0,7%, a wartościowo mniejszy o 8% od importu w analogicznym okresie r. ubiegłego.

Analizując kształtowanie się importu włókienniczego w I kwartale ostatnich dwóch lat, możemy stwierdzić, że import surowców włókienniczych zmniejszył się w r. b. wagowo o 0,8% (z 34,8 do 34,5 tys. ton), a wartościowo o 9% (z 64,0 do 57,8 miln. zł.); wskazuje to na spadek cen importowanych surowców.

Import półfabrykatów wzrósł z 708 ton wartości 7,2 miln. zł. w I kwartale r. ub. do 791 ton wartości 7,7 miln. zł. w I kwartale 1939 r., czyli wagowo o 11% i wartościowo tylko o 8%. Spośród wyrobów gotowych poważny spadek wykazuje import tkanin bawełnianych, a mianowicie: z 201 ton wartości 3,0 miln. zł. do 151 ton wartości 2,2 miln. zł., a więc wagowo o 25% i wartościowo o 27%.

Aukcje wełny

w Białymstoku i Poznaniu

W dniu 31 maja rb odbędzie się w Białymstoku aukcja wełny krajowej, a w dniu 6 czerwca rb w Poznaniu.

Jak wiadomo, w myśl obowiązującej instrukcji ministerstwa przemysłu i handlu przemysł włókienniczy obowiązany jest nabywać wełnę krajową, gdyż od ilości nabytej wełny krajowej zależy przydział kontyngentów i wysokość przydziału kontyngentów na przywóz surowca z zagranicy.

Zaznaczyć należy, że aukcje wydają nabywcom wełny krajowej zaświadczenia, które stanowią podstawę do starania o przydział surowca z zagranicy.

Giełda pieniężna

Warszawa, 22 maja.

Belgia 90.70 — 90.92 — 90.48, Berlin 213.07—212.01, Gdańsk 100.00 — 100.25 — 99.75, Holandia 285.30 — 286.02 — 284.58, Kopenhaga 111.25 — 111.53 — 110.97, Londyn 24.88 — 24.95—24.81, Nowy Jork 5.32.5/8 — 5.30.1/8, Nowy Jork-kabel 5.31.7/8 — 5.33.1/8 — 5.30.5/8, Oslo 125.20—125.52 — 124.88, Paryż 14.08 — 14.12 — 14.04, Sztokholm 128.55 — 128.87 — 128.23, Zurych 119.80 — 120.10 — 119.50, Włochy 28.07 — 27.93, Helsinki 11.00 — 11.03 — 10.97.

AKCJE: Bank Polski 110.00, Cukier 35.00, Lilpop 89.00, Modrzejów 19.75, Starachowice 54.50 — 54.00, Haberbusch 62.50.

PAPIERY PROCENTOWE: Poż. Wewnętrzna 60.50, Inwestycyjna I-ej emisji 80.00, II-ej em. 81.00, Konwersyjna 65.00, Dolarówka 39.00, Konsolidacyjna 61.50 — 61.00 ost. setki i dr. 5 i pół proc. Przem. Polski 81.50, 4 i pół proc. Ziemskie seria V-ta 56.50 — 56.00, 4 i pół proc. Warszawy 64.75, 5 proc. Warszawy 1933 r. 65.00 — 65.75 ost. dr., 5 proc. m. Łodzi 1933 r. 57.00, 5 proc. m. Łodzi 1938 r. 55.00.

W obrotach pozagiełdowych: 3 proc. renta ziemska odcinki po 5.000 zł. — 49.00, po 1.000 złotych — 49.50, po 500 zł. — 54.25 — 54.50, po 100 zł. — 75.00 — 74.50, Firley 12.50.

* * *

Na giełdzie wczorajszej panowała tendencja niejednolita z odcieniem jednak cokolwiek słabszym. Obroty były nikłe.

Z akcyj Bank Polski i Modrzejów nie wykazały żadnych zmian. Wszystkie inne akcje straciły na kursach. Haberbusch i Cukier spadły o 50 punktów, Starachowice o 125 punktów. Nawet Lilpop, który zdaniem kół giełdowych ma w najbliższym czasie wypłacić 6-procentową dywidendę, obniżył się o 100 punktów.

Pożyczki państwowe notowane były bez zmian, za wyjątkiem dolarówki, która obniżyła się o 75 punktów.

Listy zastawne były słabe. Warszawskie 1933 r. straciły 50 punktów. Łódzkie 1933 roku notowano po 57, spadek tych listów, uwzględniwszy ostatnie notowania wynosi więc 150 punktów. W Łodzi obracano nimi po kursie 58—58.25 przy dość ożywionych obrotach.

Z GIEŁDY ŁÓDZKIEJ.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: Dolarówka 39.50 — 39.25, Poż. Inwestycyjna I-ej em. 80.00 — 79.50, II-ej emisji 81.00 — 80.50, Konsolidacyjna 61.50 — 61.25, Wewnętrzna 60.50 — 60.25, Bank Polski 110.00 — 109.00. Tendencja słaba.

Z GIEŁDY ZBOŻOWEJ W ŁODZI.

Mąka żytnia 30 proc. 28.75 — 29.25, mąka żytnia 55 proc. 25.75 — 26.25, otręby pszenne grube 12.00 — 12.25, otręby pszenne średnie 11.75—12.00, otręby żytnie 11.50 — 11.75, siemie lniane 54.00 — 55.00. Reszta notowań bez zmiany. Tendencja spokojna. Obrót ogólny 1.061 ton. [Następna giełda od]będzie się dnia 24-go maja o godz. 20-ej min. 15

Kursy porównawcze walorów

Warszawa, 22 maja.

Nazwa papieru	Dziś	Wczoraj	Przed mies.	Przed rokiem
3% Inw. I. em.	80.—	80.—	83.—	79.50
4½% Wewn.	60.50	60.50	61.50	65.—
5% Konwers.	65.—	65.—	67.—	70.25
Dolarówka	39.—	39.75	41.50	41.75
4½ L. Ziem.	56.—	57.—	60.50	64.25
5% L.Warsz. 1933	65.—	65.50	67.75	72.75
5% L. Łódz. 1933	57.—	—.—	60.—	65.—
Bank Polski	111.—	111.—	116.—	118.50
Lilpop	89.—	90.—	91.—	75.50
Żyrardów	—.—	56.—	63. —	55.—

NOTOWANIA BAWEŁNY z dnia 20-go maja 1939 roku.

NOWY JORK: Loco 9.78, czerwiec 9.08 (9.06), lipiec 8.78 (8.76), sierpień 7.96 (7.96), wrzesień 8.01 (8.01), październik 7.91 (7.91), listopad 7.80 (7.81), grudzień 7.70 (7.71), styczeń 7.63 (7.65), luty 7.62 (7.64), marzec 7.62 (7.63), kwiecień 7.62 (7.62), maj 7.62 (7.61—62).

NOWY ORLEAN: Loco 9.47 (9.50), lipiec 8.82—8.83 (8.84—85), październik 8.01 (8.00—8.01), grudzień 7.82—83 (7.81), styczeń 7.72—74 (7.71—7.73), marzec 7.73—75 (7.72—74), maj 7.71 — 73 (7.70—72).

Cyfry w nawiasach oznaczają notowania z dnia 20-go maja r. b.

LIVERPOOL: Loco 5.61, maj 5.22, czerwiec 5.09, lipiec 4.94, sierpień 4.78, wrzesień 4.63, październik 4.57, listopad 4.45, grudzień 4.45, styczeń 4.44, luty 4.45, marzec 4.46, kwiecień 4.46, maj 4.47.

„Giza" 7: Loco 6.70, maj 5.55.

„Giza" 2: Maj 6.52, lipiec 6.62, wrzesień 6.62, październik 6.64, listopad 6.67, styczeń 6.71, marzec 6.74.

BREMA: Loco 11.40, lipiec 9.98, październik 9.86, grudzień 8.82, styczeń 8.78, marzec 8.78, maj 8.80.

Wspaniałe zwycięstwo Tłoczyńskiego nad Menzlem

w meczu tenisowym Polska—Niemcy o puchar Davisa

Warszawa, 22 maja.

Czwarty dzień meczu tenisowego o puchar Davisa Polska—Niemcy nie przyniósł jeszcze rozstrzygnięcia. W chwili obecnej stan meczu brzmi 2:2 i choć Niemcy mają ogromne szanse na zwycięstwo, wynik nie jest jeszcze ostatecznie przesądzony.

Rozegrane w poniedziałek spotkania a szczególnie mecz Tłoczyński—Menzel cechowała niesłychana zaciętość i dramatyczne sytuacje, które utrzymywały nerwy widzów w bezustannym napięciu. Bohaterem dnia, jak w ogóle bohaterem całego meczu był Ignacy Tłoczyński, który po pięknym zwycięstwie nad Henklem odniósł drugi niemniej cenny sukces, zwyciężając znakomitego gracza, doskonałego taktyka Menzla. Grę Tłoczyńskiego cechowała ogromna ambicja i wola zwycięstwa. Polak ani razu nie był załamany, ani razu nie zrezygnował z walki nawet w sytuacjach — wydawałoby się — beznadziejnych. Zwycięstwo Tłoczyńskiego jest nagrodą za jego naprawdę sportową postawę i dowodem, że ambicja może być atutem niwelującym wyższość przeciwnika.

Spotkanie Tłoczyński—Menzel rozegrane w pięciu setach przyniosło zwycięstwo Polakowi w stosunku 2:6, 6:1, 5:7, 6:2, 9:7. Stan meczu brzmi po tym spotkaniu 2:2.

Na kort wchodzą Baworowski i Henkel, celem rozegrania ostatniego a zarazem decydującego spotkania w meczu. Ponieważ spotkanie Tłoczyński—Menzel trwało około 3-ch godzin, mecz Baworowskiego z Menzlem rozpoczęty został stosunkowo późno i nie ukończono go przed zapadnięciem zmierzchu. Spotkanie przerwane przy stanie setów 6:4, 6:2 i 1:1 gemów w trzecim secie dla Henkla, zakończone zostanie we wtorek o godz. 16-ej.

Polska pokonała Estonię 40:36

na mistrzostwach Europy w koszykówce

Kowno, 22 maja.

W poniedziałek wieczorem rozpoczęły się w Kownie trzecie mistrzostwa Europy w koszykówce męskiej. Polska wylosowała na przeciwnika Estonię, wygrywając po ciężkiej walce w stosunku 40:36 (28:20). Walka była ostra, a okresami nawet brutalna ze strony Estończyków. Publiczność zgromadzona w liczbie 9 tys. dopingowała gwałtownie Estończyków. W drużynie polskiej najlepiej zaprezentowali się Grzechowiak i Łój.

Kosze dla Polaków zdobyli: Grzechowiak (16), Stok (13), Śmigielski (4), Kasprzak (5), Łój i Rozsudowski (po jednym).

Przed zawodami odegrano polski hymn narodowy, który drużyna polska równocześnie odśpiewała. W czasie przerwy orkiestra grała Pierwszą Brygadę.

We wtorek, w drugim dniu zawodów Polska walczy z Francją. Francuska drużyna okazała się bardzo groźna i w poniedziałek pokonała ona zdecydowanie Finlandię w rekordowym stosunku 73:11 (45:9).

Spotkanie Polski z Francją wywołało znaczne zainteresowanie.

Jutro w Łodzi mecz

sparringowy reprezentacji Polski

Jak wiadomo, kapitan związkowy P.Z.P.N. p. Kałuża wyznaczył na mecz Polska — Belgia następujących zawodników: Krzyk i Mrugała — Gemza, Twórz, Szczepaniak — Sumara, Nyc, Mikunda — Piec I, Piątek, Cebula, Wostal, Wilimowski i Wodarz.

Wyznaczeni piłkarze zaczęli się zjeżdżać do Łodzi wczoraj wieczorem. Wszyscy zakwaterowani będą w YMCA, a z dniem dzisiejszym rozpoczynają normalne ćwiczenia. Kierownikiem obozu i trenerem jest p. Spojda.

Jutro, w środę, odbędzie się na stadionie Ł.K.S. o godz. 17-ej pierwszy mecz treningowy, w którym sparing-partnerem reprezentacji będzie drużyna Ł.K.S.

Ostateczny skład na mecz z Belgią ustali kapitan związkowy po czwartkowym treningu. Najwięcej trudności nasuwa obsada kierownika ataku.

Dział oficjalny ŁOZPN

Komunikat Nr. 43

Wydziału Gier i Dyscypliny z dnia 17 maja 1939 roku

(Dokończenie)

1. Weryfikuje się następujące zawody o mistrzostwo Łodzi juniorów na okres rozgrywkowy 1938/39.

Grupa łódzka I.

9.IV. 39. ŁKS II — Widzew I v. c. 3:0 i 2 pkt. dla ŁKS-u II z powodu niestawienia się drużyny Widzewa I.

9.IV.39. Sokół (Ł) — Bar - Kochba v. c. 0:3 i 2 pkt. dla Bar - Kochby z powodu udziału w barwach Sokoła zawodnika nieuprawnionego do gry.

10.IV.39. U. T. — PSKS I v. c. 3:0 i 2 pkt. dla UT z powodu niestawienia się drużyny PSKS I do gry.

15.IV.39. Bar - Kochba — PSKS I v. c. 3.0 i 2 pkt. dla Bar - Kochby z powodu niestawienia sie drużyny PSKS I.

15.IV.39. Zjednoczone — ŁKS II 4;0 i 2 pkt. dla Zjednoczonych.

16.IV.39. U. T. — Sokół (Ł) 3.0 i 2 pkt. dla UT z powodu udziału w drużynie Sokoła zawodnika nieuprawnionego do gry.

22.IV.39 Zjednoczone — Bar - Kochba obustronny v. o. po 5:3 z powodu wstawienia do drużyny Zjednoczonych zawodnika nieuprawnionego do gry, oraz niestawienia się drużyny Bar-Kochby.

22.IV.39. Widzew — UT 0:3 i 2 pkt. dla UT z powodu udziału w barwach Widzewa zawodnika nieuprawnionego do gry.

22.IV.39. ŁKS II — Sokół (Ł) v. c. 3:0 i 2 pkt. dla ŁKS-u z powodu niestawienia się drużyny Sokoła

29.IV.39. Widzew I — PSKS I obustronny v. c. po 0:3 z powodu wstawienia przez Widzew i PSKS zawodników nieuprawnionych do gry.

30.IV.39. UT — Zjednoczone 3:1 i 2 pkt. dla UT.

30.IV.39. Bar-Kochba — ŁKS II 1:3 i 2 pkt. dla ŁKS-u.

Grupa łódzka II.

1.X.38 Hakoah — Makabi 1:4 i 2 pkt. dla Makabi.

9.IV.39 AKS — Hakoah 4:0 i 2 pkt. dla AKS-u.

9.IV.39. WKS — TUR v. c. 3:0 i 2 pkt. dla WKS-u z powodu udziału w barwach Turu zawodnika nieprawnionego do gry.

9.IV.39. S. K. S. II — ŁTSG obustronny v. c. po 0:3 z powodu wystawienia zawodników nieuprawnionych do gry.

15.IV.39. ŁTSG — TUR 1:6 i 2 pkt. dla Turu.

16.IV.39. WKS — AKS 3:2 i 2 pkt. dla WKS-u

16.IV.39. SKS II — Makabi v. c. 0:3 i 2 pkt. dla Makabi z powodu udziału w drużynie SKS zawodnika nieuprawnionego do gry.

22.IV.39. TUR — Hakoah 15:0 i 2 pkt. dla Turu.

22.IV.39. WKS — Makabi 7.0 i 2 pkt. dla WKS-u.

29.IV.39. AKS — ŁTSG v. c. 3:0 i 2 pkt. dla AKS-u z powodu udziału w drużynie ŁTSG zawodnika nieuprawnionego do gry.

3.V.39. Hakoah — SKS obustronny v. c. po 0:3 z powodu niestawienia się drużyny Hakoahu, oraz wstawienia do składu drużyny SKS zawodnika nieuprawnionego do gry.

3.V.39. A. K. S. — Makabi 3:0 i 2 pkt. dla AKS-u.

Grupa łódzka III.

9.IV. 39. Jutrznia — PSKS II obustronny v. c. po 0:3 z powodu udziału w barwach Jutrzni i PSKS II zawodników nieuprawnionych do gry.

9.IV. 39 Widzew II — Wima v. c. 3:0 i 2 pkt. dla Widzewa z powodu wstawienia przez KS Wimę zawodnika nieuprawnionego do gry.

10.IV. 39 ŁKS I — SKS I v.c. 3:0 i 2 pkt. dla ŁKS-u z powodu niestawienia się do gry drużyny SKS.

15.IV. 39 SKS I — PSKS II obustronny v. c. po 0:3 z powodu wystawienia przez SKS I i PSKS II zawodników nieuprawnionych do gry

16.IV. 39 Wima — ŁKS I v. c. 0.3 i 2 pkt. dla ŁKS-u z powodu udziału w barwach Wimy zawodnika nieuprawnionego do gry.

22.IV. 39 Wima — PSKS obustronny v.c. po 0:3 z powodu udziału w drużynie Wimy i PSKS zawodników nieuprawnionych do gry.

23.IV. 39 WKS II — ŁKS I 1:2 i 2 pkt. dla ŁKS-u.

23.IV. 39 SKS I — Widzew II obustronny v. c. po 0:3 z powodu wstawienia przez SKS I i Widzew II zawodników nieuprawnionych do gry.

30.IV. 39 Widzew II — WKS II obustronny v. c. po 0:3 z powodu niestawienia się drużyny WKS II, oraz wstawienia do składu drużyny Widzew II zawodnika nieuprawnionego do gry.

3.V. 39. PSKS II — ŁKS I v. c. 0:3 i 2 pkt. dla ŁKS I z powodu udziału w barwach PSKS II zawodnika nieuprawnionego do gry

3.V. 39. WKS II — Wima obustronny .c. po 0:3 z powodu niestawienia obydwu drużyn do zawodów.

Grupa pabjanicka.

23.IV. 39. Sokół (Pabj.) — Makabi v. c. 3:0 i 2 pkt. dla Sokoła z powodu niestawienia się drużyny Makabi (Pabj.).

23.IV. 39. Burza — K.E. obustronny v. c. po 0:3 z powodu udziału w drużynach zawodników nieuprawnionych do gry.

29.IV. 39. K.E. — PTC. v.c. 0:3 i 2 pkt. dla PTC z powodu udziału w drużynie KE zawodnika nieuprawnionego do gry.

Grupa zgierska.

15.IV. 39. Przybyłowianka—Makabi (Zgierz) 4:0 i 2 pkt. dla Przybyłowianki.

Komunikat WG i D Nr. 44

1. Podaje się do wiadomości klubom, iż mistrzostwo juniorów na rok 1938-39 w poszczególnych grupach zdobyły następujące kluby:

W grupie łódzkiej I — Union-Touring, w grupie łódzkiej II — WKS I, w grupie łódzkiej III — ŁKS I, w grupie pabianickiej — PTC, w grupie rudzkiej — RTSG, w grupie zgierskiej — Przybyłowianka.

2. Wyznacza się półfinałowe rozgrywki o mistrzostwo juniorów na rok 1938-39.

Na dzień 28. 5. 39 r.: boisko Sokoła Pab. godz. 15,30: PTC jun. — RTSG jun.; boisko WKS godz. 17,30: WKS jun. — UT jun.

Na dzień 29. 5. 39 r.: boisko w Zgierzu godzina 11,00: Przybyłowianka — ŁKS jun.

Na dzień 4. 6. 39 r.: boisko Ruda Pab. godz. 15,30: RTSG jun. — PTC jun.; boisko UT godz. 11,00: UT jun. — WKS jun.; boisko w Zgierzu godz. 15,30: Przybyłowianka — ŁKS I jun.

Kluby, wymienione na pierwszym miejscu, pełnią funkcję gospodarzy zawodów.

3. Przenosi się zawody o mistrzostwo kl. C Strzelec — Ognisko z dnia 29. 5. 39 r. na dz. 29. 6. 39 r. boisko Zd. Wola godz. 11,00.

RADIO

WTOREK, dnia 23-go maja 1939 roku.

5.30—5.35: Pieśń „Kto się w opiekę". 5.35 6.35: Muzyka poranna (płyty). 6.35—6.50: Gimnastyka. 6.50—7.00: Muzyka (płyty). 7.00—7.15: Dziennik poranny. 7.15—8.00: Muzyka (płyty). 8.00—8.10: Audycja dla szkół. 8.10—11.00: Przerwa. 11.00—11.15. Audycja dla szkół: Niewidzialni wrogowie — pogadanka, wygłosi dr. Zofia Kozłowska-Wojciechowska (z Poznania). 11.15—11.30: Gwizd i organy Wurlitzera (płyty). 11.30—11.37: Audycja dla poborowych.

11.57—12.03: Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03—13.00: Audycja południowa. 13.00—14.00: Przerwa. 14.00—14.50: Koncert Życzeń Łódzkiej Rodziny Radiowej. 14.50—15.00: Łódzkie wiadomości giełdowe i odczytanie programu. 15.00—15.15: Straszne przygody Toffi — opowiadanie Jana Grabowskiego dla młodzieży. 15.15—15.30: Literatura dla wszystkich — „Inżynier Szeruda", Gustaw Morcinek. 15.30—16.00: Muzyka obiadowa w wykonaniu Orkiestry Salonowej pod dyr. Tomasza Kiesewettera (z Łodzi na wszystkie rozgłośnie polskie) 16.00—16.08: Dziennik popołudniowy. 16.08—16.20: Wiadomości gospodarcze. 16.20—16.30: Przegląd aktualności finansowo-gospodarczych. 16.30—16.50: Pieśni rumuńskie w wyk. Miry Sobolewskiej — m.-sopran (z Wilna). 16.50—17.00: „Konwalia" — pogadanka Januarego Kołodziejczyka.

17.00—17.25: R. Schumann:—Andante con variationi Es-dur op. 46. Wykonawcy: Aleksander Brachocki i Karol Trombik — 2 fortepiany (z Katowic).

17.25—17.35: „Wrota Wschodu" (Kanał Sueski) pog. prof. Michała Siedleckiego (z Krakowa).

17.35—18.00: „Z pieśnią po kraju" — audycję prowadzi prof. Bronisław Rutkowski.

18.00—18.25: O muzyce i muzykach „Isaac Albeniz" (w 30-tą rocznicę śmierci), w opracowaniu Bronisława Nagujewskiego.

18.25—18.30: Wiadomości sportowe lokalne.

18.30—19.00: Audycja dla robotników.

19.00—20.00: Koncert rozrywkowy w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Stanisława Dzięgielewskiego.

20.00—20.15: Lekkie utwory fortepianowe (pł.).

20.15—20.35: Dalszy ciąg koncertu rozrywkowego.

20.35—21.00: Audycje informacyjne: Dziennik wieczorny (20.40). Wiadomości meteorologiczne. Wiadomości sportowe. Nasz program na jutro.

21.00—22.00: „Opowieść o Moniuszce" — audycja w opracowaniu dr. Zdzisława Jachimeckiego prof. U. J. — Wykonawcy: Orkiestra Symfoniczna P. R. pod dyr. Cz. Halskiego.

22.00—22.15: „Echa mocy i chwały"—recytacje.

22.15—22.55: Recital skrzypcowy E. Umińskiej.

22.55—22.58 Wiadomości bieżące.

23.00—23.05: Ostatnie wiadom. dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

18.00—LONDYN Reg.: Londyński Festiwal Muzyczny.

20.00—RADIO ROMANIA: Koncert symfoniczny. Dyr. I. Perlea.

20.00—LONDYN Reg.: „Trubadur" — opera Verdiego akt I i II.

20.30—HAMBURG: Koncert Beethovenowski. Sol. Wilhelm Backhaus (fort.).

20.30—WIEŻA EIFFLA: Koncert symfoniczny.

21.00—MEDIOLAN: „Le astuzie femminili" — opera Cimarosy.

21.10—PRAGA: Symfonia C-moll Dworzaka.

21.25—LONDYN Reg.: Muzyka taneczna. Zespół Hyltona.

21.30—STRASBURG: Koncert symfoniczny.

21.45—DROITWICH: „Trubadur" — opera Verdiego akt 3 i 4.

Piękni i szczęśliwi!
ZAWSZE BOWIEM STOSUJĄ
dla zachowania pięknej i czystej cery
KREM BIOLOGICZNY
EUKUTOL
Codzienne używanie kremu **Eukutol** zapewnia zdrową i ładną cerę.

SEWILLA
GRANADA, KORDOBA, KADYKS.
Niezwykle ciekawą serię zdjęć przepięknych krajobrazów i objektów z krainy znękanej długoletnią bratobójczą wojną wyświetla dziś i dni następnych
„FOTOPLASTIKON"
ul. MONIUSZKI 2, tel. 193-20
Wstęp 25 gr., młodz. szkol. 15 gr., czynny cały dzień bez przerwy.

Matki! zapisujcie swe niemowlęta do **KROPLI MLEKA**

Fabryka napoi gazowych
dostarcza WODĘ SODOWĄ, LEMONIADĘ, ORANŻADĘ oraz **lód**
do domów prywatnych Ceny niskie!
TEL. 190-48
R. FRIEDWALD
PIŁSUDSKIEGO 69.

Dywan perski „Sumak"
3×4 mtr. okazyjnie DO SPRZEDANIA. — Wiadomość Katowice, Mariacka 3. „Express Ilustr" sub „Dywan".

„Czystość"
przyjmuje cyklinowanie, drutowanie froterowanie oraz sprzątanie biur. pokoi. Czyszczenie szyb.
PIOTRKOWSKA 44. telefon 167-48.
Ceny konkurencyjne.

Prywatna Szkoła Powszechna Koedukacyjna
z hebrajskim językiem nauczania
„JABNE"
ŻYD. TOW. SZKÓŁ POWSZ. I WYCH. PRZEDSZKOLNEGO
Łódź, Piotrkowska 111, tel. 135-82
Na podstawie decyzji Kuratorium Okręgu Szkolnego Warsz. z dnia 28. II. 1939, Nr. I-3444 szkoła UZYSKAŁA PEŁNE UPRAWNIENIE SZKÓŁ PUBLICZNYCH.
Kancelaria szkoły przyjmuje zapisy codziennie w godz. 9—2-ej.

NIE przepłacaj! Gaśnice Płynowe i Hydronetki przepisowe dla OPL ceny zniżone **A. WAJS** Piotrkowska **79** telef. 272-63 w podwórzu.

KINO TON Kopernika 16, tel. 140-72
DZIŚ PREMIERA!
Królewska para kochanków
CLARK GABLE I MYRNA LOY w przepięknym filmie miłosnym p. t.
„DLA KOBIETY"
Początek w dni powszednie o godz. 4-ej pp., w soboty o godz. 2-ej pp. w niedziele i święta o godz. 12-ej w poł.

DOKTÓR
HENRYKOWSKI
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i seksualnych.
TRAUGUTTA 9, Telefon 262-98
od 8—11-ej i od 6—9-ej wieczór
w niedzielę i święta od 9—12.30.

DOKTOR
W. BALICKA
Sienkiewicza 52
(róg Nowrot)
Nr. tel. 194-03
Choroby skórne i weneryczne
przyjmuje od 6—7.30 wiecz.

DR MED.
JAN POLAK
CHOROBY WEWNĘTRZNE I REUMATYCZNE
ul. Nawrót 7
Tel. 164-21
godz. przyjęć od 5—8.

DR. MED.
MARKOWICZOWA
choroby skórne i weneryczne
Moniuszki 2
tel. 166-35
Wznowiła przyjęcia.

Dr. KLINGER
Spec. chor. wenerycznych, seksualnych i skórnych
(włosów) przeprowadził się na ul
PRZEJAZD 17 telef. 132-28
Przyjm. od 9—11 i od 6—8 wiecz.

Dr. MED.
L. BERMAN
Spec. chor. wenerycznych, skórnych i seksualnych
Cegielniana 15 telef. 149-07
przyjm. od 8—11 i od 5—8 w.

Sygnatura: IV Km. 960/39
OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi IV-go rewiru, Stefan Zajkowski, mający kancelarię w Łodzi, ul. Narutowicza Nr. 35, na podstawie art. 602 k.p.c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 26 maja 1939 r. o godz. 12 w Łodzi przy ul. Traugutta Nr. 2 odbędzie się licytacja ruchomości, składających się z maszyny do pisania, 2 biurek dużych dębowych i piecyka amerykańskiego na rzecz Wincentego Raja, oszacowanych na łączną sumę zł. 560.—.
Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.
Dnia 19 maja 1939 r.
KOMORNIK:
(—) Stefan Zajkowski.

Kupno i sprzedaż

RESZTKI okazyjnie na ubrania, kostiumy, suknie, Sienkiewicza 29, oficyna, parter. 23

PŁASZCZE impregnowane, jedwabne, wielki wybór, poleca „Moderne", Piotrkowska 10, front, II piętro.

SKLEP spożywczo - kolonialny (z konces. na wino) do sprzedania z powodu wyjazdu, Łódź, Dąbrowska 24-a.

OKAZYJNIE do sprzedania, kompletne urządzenie pokoju stołowego. Wiadom. Łódź, Dąbrowska 24-a (sklep). 21

Tuszyn-Las
DO SPRZEDANIA natychmiast 2 PARCELE. Wiadomość Łódź, ul. Łagiewnicka Nr. 136, telef. 210-10.

TANIO sprzedam gabinet, tamże wózek sportowy. Konkon, Cegielniana 51 m. 3.

ŻEBROWE rury i kocioł Stroebla, blachę mosiężną kupię. Jasion, Kościuszki 41. Tel. 100-28.

DO SPRZEDANIA stembnówka kl. 95 K 10. Andrzeja 34, szwalnia od g. 2—4.

DO SPRZEDANIA sklep kapeluszy damskich. Wiadomość Przejazd 12, sklep kapeluszy.

Lokale

POKÓJ umeblowany wszelkie wygody, telefon, przy kulturalnej osobie do wynajęcia. Piotrkowska 120 m. 42

UWAGA! Pokoje noclegowe Kilińskiego 41 przeniesione na Kilińskiego 60, poleca oddzielne pokoje od 1,50.

POKÓJ umeblowany z wejściem z klatki schodowej dla pana do wynajęcia, Zamenhofa 6, m. 38. 21

POKÓJ z windą, centralnym ogrzewaniem, ładnie umeblowany przy ul. Piotrkowskiej 56 m. 7 do wynajęcia dla pojedyńczego pana. Oglądać można od 11 —1 pp. i od 3—6 pp. 23

JULIANÓW — ul. Łagiewnicka 136. Dojazd tramwajem 5 i 2. Mieszkanie do wynajęcia od 1 lipca br. 4 pokoje z hall'em i wszelkimi wygodami na pierwszym piętrze w ogrodzie. 14

Posady

POTRZEBNY uczeń lat 16—17 do technika dentystycznego, Wólczańska 3 m. 3.

POWAŻNA fabryka poszukuje agentów-tek dobrze wprowadzonych w branży spożywczo - kolonialnej. Referencje wraz z ofertami składać pod J. W. do dnia 25. V.

POTRZEBNY pracownik męski od zaraz do zakładu fryzjerskiego Sienkiewicza Nr. 52.

KRAWCOWA samodzielna wysiedlona z Niemiec poszukuje pracy po domach Wynagrodzenie skromne. Oferty sub: „Wykwalifikowana" 21

WYSIEDLONA z Niemiec młoda panienka poszukuje posady do dziecka i pomocy w gospodarstwie. Włada językiem polskim i zna szycie. — Oferty sub: „Skromna". 21

Uzdrowiska i letniska

ZNANY pensjonat „Zachęta" we Włodzimierzowie czynny. Światło elektryczne, obszerne pokoje, smaczna kuchnia. 21

ORŁOWO - MORSKIE, Spacerowa 32. Pensjonat „Słońce" obok lasu i plaży. Każdy pokój z balkonem. Wykwintne utrzymanie. Czynny od 15 maja do 15 czerwca i we wrześniu ceny zniżone. Informacje w Łodzi tel. 173-10. 30

KRYNICA: Pensjonat „Nasz Dom" — (jak dotychczas pod własnym zarządem właściciela p. Ehrlicha) już jest otwarty. Telefon Nr. 208.

GŁOWNO. „Amelin" Anny Kaufman u Nakielskiej. Przyjmuje zamówienia na święta. Inf. w Łodzi tel. 137-92.

CIECHOCINEK, pensjonat inż-owych H. Russakowej i C. Hollenbergowej, willa „Własna" Al. Piłsudskiego 7, tel. 223, położony obok Łazienek i Cieplicy w pięknym ogrodzie. Pokoje słoneczne z bieżącą wodą, kuchnia wykwintna.

Rozmaite

DROBNE ogłoszenia w „Republice" są najlepszym i najtańszym środkiem zetknięcia zainteresowanych stron. Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub sublokatora, 2) znaleźć mieszkanie lub pojedyńczy pokój, 3) sprzedać nieruchomość lub rzecz, 4) kupić cośkolwiek okazyjnie, 5) dostać posadę, 6) wyszukać pracownika — niechaj poda drobne ogłoszenie do „Republiki".

CHROMOWANIE, niklowanie, srebrzenie i t. p. oraz wszelkie roboty ślusarskie wykonuje firma Władysław Górski, Piotrkowska 88, tel. 204-88.

WAŻNE dla Pań. Reklamowy miesiąc trwałej ondulacji, aparatami światowej sławy, w salonie fryzjerskim Piotrkowska 20 w podwórzu.

FOTOKOPIUJĘ TANIO w ciągu godziny, dokumenty wszelkiego rodzaju. — Fotokopia imituje do złudzenia oryginał. M. Kokotek, Cegielniana 53.

Zagubione dokumenty

OGRODNICZAK Zofia, Wólczańska 144, zgubiła dowód osobisty, wyd. w Łodzi i książeczkę Ubezpieczalni Łódzkiej.

ZAGUBIONO weksel zł. 50.— pł. 30/V 1939 wystawca B. Herszberg, Łódź, Nowomiejska 17, zlecenie N. Gerszonowicza. Zastrzeżenie zrobione. M. Opoczyński, Andrzeja 45.

ZAGINĄŁ kwit kaucyjny Elektrowni Nr. 100877 z dn. 12. III. 1934 r. zł. 11 wydany Chaimowi Grinbaum, Konstantynów.

ZAGINĄŁ weksel zł. 50.— pł. 22. V. 1939 r. wyst. S. Zylberberg, zlec. P. Kalmanowicz. Unieważnia się.

ZAGINĘŁY 2 weksle wystawca Seweryn Aronzon płatne 1) 20. V. 2) 15. VI. 39 na sumę po zł. 25.—. Weksle powyższe unieważniam. M. Bersterman, Żeromskiego 7.

Nauka i wychowanie

75 GR. LEKCJA francuskiego. Dyplomowana paryżanka udziela lekcji francuskiego. Lektura. Konwersacja. Gramatyka. Tłomaczenie. Korespondencja. Pomoc szkolna. Południowa 20, m. 20 l-sza lewa of. parter. 21

ANGIELSKIEGO udziela rutynowany nauczyciel. Zawadzka 21, m. 8-a, front. Zastać od 4—8 po poł.

SZYJĘ WYKWINTNIE BIELIZNĘ MĘSKĄ
po cenach bardzo niskich.
Przyjmuję również wszelkie reperacje
ul. 6-go Sierpnia 76 m. 16, III p.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretarjat Redakcji 127-24, dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-444; sekretarjat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika": 68-148 i 600-626.

PRENUMERATA „REPUBLIKI"
w Łodzi zł. 4.—, za odnoszenie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.—. „Republika" i „Express" w Łodzi z odnoszeniem do domu zł. 7.— miesięcznie.
Konto rozrachunkowe Łódź I, konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia stronicy 420 mm. × 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.
CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubinowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.— Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabelaryczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

REDAKTORZY tekstu redakcyjnego: na str. 1, 2, 3, 4 i 11 — Antoni Weiss, na str. 5, 6 i 7 — Bolesław Rawicz, na str. 8 i 9 — Szymon Glück, na str. 10 — Mateusz Rosner. Redaktor Dodatku Literacko-Naukowego oraz pozostałych stron „Republiki" — Władysław Polak. Redaktor dodatku „Panorama" Edmund Bartoszek. Odpowiedzialny za ogłoszenia i reklamy — Konstanty Łosiew. Wszyscy zamieszkali w Łodzi.
WYDAWCA: Wydawnictwo „Republika" Sp. z ogr. odp. — Odbito w drukarni własnej, Łódź, ul. Piotrkowska 49 i 64.